11.1987/1

RODINNÉ SPOLOČENSTVO

JA SOM PRIŠIEL, ABY STE MALI ŽIVOT . . . / Jn 10, 10 /

samizdat.sk

O b s a h

1. Modlitba svätého Metoda 1
2. Život ako dar 2
3. Cynizmus bez hraníc. Aktuálna reportáž z Dňa sveta na Slovensku 4
4. Právo na vraždu 7
5. Antická hippokratovská prísaha 8
6. Denník nenarodeného dieťaťa 9
7. Čo ťa čaká 10
8. Je ešte jeden cintorín 11
9. Keď nám tečie do topánok 12
10. Modlitba matky v požehnanom stave 13
11. Nová morálka doktora Plzáka 17
12. Ako je to s ateizáciou nášho života 19
13. ... k Nepoškvrnenej a Sedembolestnej. 2. časť 22
14. Láska - najväčší zázrak v dejinách ľudstva. Pokračovanie cyklu "Mať alebo byť" 25
15. Psychológ medzi nami
Starostlivosť o zdravý život v našich rodinách. 28
Utajené maličkosti 30
16. Život s modlitbou 30
17. Slávnosti v rodine a v cirkvi 31
18. Katechéza. Skupina P/prvoprijímajúci/..... 36
19. Ohlas na RoS 40
20. Brat František a jeho posolstvo lásky - piata časť /príloha/ . . . . .

Ústredná téma tohto čísla: Život ako dar

Modlitba svätého Metoda

Matka Božia, ty oplývaš všetkou milosťou a všetkým Božím požehnaním. Obsiahla si toho, ktorý je Neobsiahnuteľný, a živila si toho, ktorý sám všetko živí. Ten, kto napĺňa nebo a zem a je Pánom všetkého, potreboval teba, aby prijal od teba Telo, ktoré predtým nemal.

Raduj sa, Matka a služobnica Božia! Raduj sa, lebo tvojím dlžníkom je ten, ktorý dáva bytie všetkým stvoreniam. My všetci sme Boží dlžníci, Boh však je dlžníkom tvojím. Preto máš, presvätá Panna Mária, Matka Božia, viac dobroty a viac lásky než všetci ostatní svätí. a pred všetkými máš v nebi prístup k Bohu ako jeho Matka. My, ktorí velebíme tvoju dobrotu, ťa prosíme: Rozpomeň sa i na nás a na našu biedu!

ŽIVOT AKO DAR

Zhodujeme sa s celým ľudstvom, ktoré až na nepatrné výnimky miluje život, prežíva ho ako jedinečnú šancu, váži si ho na každom vývojovom stupni a drží sa ho nielen v rozkvete síl, ale aj keď je ohrozený, alebo keď sa evidentne stráca z nášho dohľadu.

Štafeta života

Sme za úctu k predkom. V kresťanskej tradícii je vyjadrená modlitbou za zosnulých a odvahou prevziať a rozmnožiť ich duchovné dedičstvo. Sme aj za úctu k svätým. Ich rad sa nemusí končiť poslednou kanonizáciou. Veď, ak je človek v tiesni, rád vidí uskutočnený príklad statočnosti, múdrosti a lásky ku všetkému živému. Medzi veriacich a Božích vyvolených /u prvých kresťanov pre tento ľudský postoj bol titul "Svätý"/, sme započítaní aj my, čo ešte žijeme a nechceme a nevieme žiť len pre seba, aj naši príbuzní a známi, ktorých utrpenie, práce a modlitby sme zdedili. Vo veľkej miere im ďakujeme za to, čo sme a čo máme. Ich ruka bola tá štedrá, rozdávajúca a chrániaca "Božia ruka", z ktorej sme život nielen prijali, ale ktorá nám tiež položila a postrážila aj jeho kvalitu. Do tohto evolučného procesu oplatí sa zapojiť aj svoj namáhavý a ohrozený individuálny život. V tomto kontexte dostáva viac zmyslu. Nemôžeme tvrdiť, že v súčasnej dobe sa uskutočnili všetky túžby našich predkov. Ostáva nám úloha, vo vďačnej pokore intenzívne žiť svoj život a vytrvalo to najlepšie odovzdávať svojim blížnym, aby to ako štafetu niesli a odovzdávali ďalej.

Môj život a jeho záchrana vo vzťahu k celému ľudstvu

Vo svetle Ježišovho učenia nemôžeme byť spokojní, kým trpí čo len jediný človek. Nemôžeme sa starať len o záchranu svojej duše, ale musíme nasadiť celý život za to, aby ešte dnes, tu na svete a potom aj v budúcnosti v mojej osobe a v mojom prostredí bol evidovateľný pokrok smerom od záujmov hmotných, pominuteľných, teda neistých a klamných, k hodnotám duchovným /ktoré hrdza, mole ani zlodeji nezničia/. Budeme musieť definitívne opustiť individualistické, súkromnovlastnícke a pokrvné vzťahy k budúcnosti /spáse/ vlastnej a našich blížnych. Budeme musieť nájsť správny stred medzi rezignáciou /tys ako kvapka v mori, tys ako lístok z javora, sám v húšti veľkej hory/ a titanskou pýchou, kde sa každý robí centrom vesmíru a volá Ja, Ja, Ja. My vieme, že nás Boh pozýva k životu, pozná po mene, miluje osobne, ale súčasne si musíme uvedomiť, že sme členmi veľkej rodiny národov, cirkví, rás a ľudstva, z ktorej každý jednotlivec má nárok a právo na moju a Božiu lásku a ja, pre záchranu života, som povinný mu ju darovať.

Zmysel života

Sme deti civilizácie, ktorá je na smrť chorá. Bolo nám dané poznať príčiny tejto choroby aj jej východiská. Naša civilizácia, postavená na kresťanských základoch a živená kresťanským duchom, opustila Boha, Krista, Bibliu, morálku aj náboženstvo. Nehanbí sa verejne hlásať ateizmus. Ako zmysel života postavila hmotný blahobyt, konzum alebo prácu ako cestu k nemu. Ľudia, ktorí uverili, že život je len na to, aby sme ho konzumovali bez ohľadu na iných, na jeho hĺbku a zákonitosti, na Boha, sa stali cynickí, unavení a zrejme málo šťastní. Denne okolo nás pochodujú zástupy otrokov a stroskotancov. Našou úlohou je nielen poznávať nové a nové príznaky a obete tejto choroby, ale hľadať cestu k náprave. Počas

historicky relatívne krátkeho obdobia nášho života zlyhávajú mnohé veľké ľudské projekty a väčšina z nás, čo sa hlásime ku kresťanskej viere, sa tešíme, že "Kríž stojí, aj keď sa rúti svet". Božie zákony a Ježišove blahoslavenstvá ostávajú stále platné, jedine múdre a fyziologické pre náš život. Tak sa nám otvára budúcnosť, ktorá je v tomto svetle stále bohatšia. Ide o svet, za ktorý sme v tomto smere zodpovední.

Ako presadiť tieto správne, osvedčené a jedine múdre zákony do verejného a politického života? Málo účinné sú všetky reči, naše články, dobre mienené výzvy, smernice, obežníky aj inštitúcie. Profesionáli a odborníci na zlepšenie chodu sveta sú bezradní vo svojich kreslách, ktoré majú natrvalo a dedične obsadené. Ostáva nám vyznamenať sa v malom. V osobnej práci na sebe samom, lebo každý z nás je dlžníkom lásky svojim blížnym a potom vo všeobecnej mobilizácii všetkých, čo uverili láske. Prvých zakladateľov našej civilizácie poznali podľa toho, že sa mali naozaj veľmi radi, zjednocovali sa, poznávali sa, delili sa a chorému svetu ponúkli svoju službu a odpustenie. Prostriedky k takto osvietenému a zasvätenému životu sú láska k pravde, úcta k životu a úprimná snaha poznávať a zachovávať normy a napomenutia, ktoré ako Božiu vôľu máme najlepšie definovanú v Písme a do praxe prenesenú v prastarej kresťanskej tradícii.

Všetky hodnoty majú svoju nevyčerpateľnú a nami nedosiahnutú hĺbku. Pravda o hmotnom svete je príliš slabá na to, aby bola schopná uspokojiť ľudské srdce. Milovať život znamená oveľa viac, než milovať svoje prostredie, telo a krv. Skutočná plnosť života je zákonitého vzťahu k Bohu a k blížnemu. Život má priestorovo, historicky a perspektívne do budúcnosti hĺbky, dary a šťastné miesta, ktoré objaví len človek milujúci. Božie zákony nás neobmedzujú, ale nás chránia a umožňujú nám skutočne žiť./Keď sa pozerám, ako mnohí vodiči motorových vozidiel tak samozrejme a úzkostlivo zachovávajú chrániace pravidlá cestnej premávky, vždy mi príde na um myšlienka, ako by vyzeral svet, keby sme tak samozrejme a úzkostlivo zachovávali Božie zákony./

Čo podporuje život?

Už nás neprivádzajú do nadšenia /eufórie/ slová a za nimi veľké skutočnosti, ako je pokrok, veda, technika, chémia, revolúcia a evolúcia. Sme do týchto a podobných problémov ponorení, stali sa neoddeliteľnou súčasťou našich dejín a nášho osobného života, berieme ich na vedomie ako nutnosť, sú to skutočnosti, ktoré náš život motivujú, ale aj asimilujú. Na rozdiel od predchádzajúcich generácií a mnohých našich spoluobčanov, sme len ľudia, ktorí sa učíme triediť a rozlišovať.

Uznávame pokrok. Ale kým pokrok vo výrobe zbraní nás trápi, veľmi sa tešíme morálnemu a charakterovému pokroku vlastnému, aj u ľudí okolo seba. Najdokonalejšia technika je pripravená na naše zničenie, kým my stále pracujeme na tom, čomu veríme - že technika môže a má slúžiť človeku, aby chránila a obohacovala jeho život. Nie sme naivní, keď po toľkých ranách, čo nám technika zasadila, ešte stále veríme, že tá istá technika nájde lieky na ich zahojenie? Evolúcia je zákon, ktorý všetci objavujeme vo svojom živote. Ako neoddeliteľná časť celého ľudstva sa bolestne a namáhavo prehrýzame cez hmotu a zisťujeme najmä v našom individuálnom zápase, ako v nás a okolo nás pribúda svetla. Požehnávame mladú generáciu, ktorá má odvahu až radikálne pohŕdať a za nemúdrosť pokladať každý zbytočný ponor do hmoty /ktorý sa nám zdal a dodnes sa zdá samozrejmý a nutný/. To je revolúcia srdc, lásky, ktorú pripúšťame a uznávame. Raz za čas je nutné aj tvrdo skoncovať so zlom, ktoré tiež

v nás a okolo nás rastie, lebo "Božie kráľovstvo sa dobýva násilím" a tiež "nie je možné slúžiť dvom pánom". To násilie, sebaovládanie, prijaté ako podmienka ďalšieho postupu, skromnosť, disciplína, abstinencia slobody, odvaha kráčať svojou cestou aj bez uznania a pochopenia je daň, ktorú vďačne platíme za svoje poznanie.

Život možno milovať práve preto, že je darovaný, ohrozený a konečný a treba ho milovať práve preto, že je základom, semenom a zálohou neustále rastúceho trvania.

CYNIZMUS BEZ HRANÍC

Aktuálna reportáž z Dňa sveta na Slovensku

Dňa 24. 10. 1986 mnohé európske televízne stanice vysielali pri príležitosti Dňa OSN priamy prenos z galakoncertu UNICEF-u, medzinárodnej organizácie pre pomoc núdznym deťom celého sveta. Prezident tejto organizácie v ňom konštatoval, že napriek medzinárodnej podpore denne zomiera pre nedostatok potravín vo svete asi 40 000 detí. Hrozné zábery z pochovávania drobných tielok zabalených v plachtách dokumentovali jeho slová. Tieto nevinné deti nemuseli zomrieť, keby sa aspoň za malú časť z miliárd na zbrojenie boli nakúpili pre ne potraviny.

V zamyslení sa nad bezmocnosťou jednotlivca v tejto situácii som si uvedomil, že nevinné dietky masovo umierajú nielen v Afrike, ale aj u nás. Veď len v r. 1984 sa v ČSSR chladnokrvne vykonalo 114 000 potratov, pričom štatistické údaje hovoria, že počet potratov v Európe je dnes rádovo rovný počtu ľudí, ktorí počas vojny zahynuli v koncentračných táboroch.

"A nad týmto ľudským egoizmom v Deň OSN nikto nezaplače?" pomyslel som si. Podvedome som vzal do rúk PRAVDU z 24. 10. 1986. Na jej druhej strane som sa dozvedel zaujímavú informáciu: 23. október 1986 bol Dňom sveta v Medzinárodnom roku mieru. Je 50 rokov odvtedy, čo na podnet Maxima Gorkého vznikla prvá kniha zobrazujúca Deň sveta, jeden deň našej planéty. Po druhej knihe pred 25 rokmi, ktorú zorganizovala redakcia moskovských Izvestijí, z tohtoročného Dňa sveta vydá sovietska tlačová agentúra Novosti-APN tretiu knihu, ktorá zobrazí celosvetovú mozaiku faktov ohto dňa. APN vyzýva aj čitateľov Pravdy, aby sa stali spolutvorcami tejto knihy a aby sami napísali o nevšednom aj všednom, o svojich myšlienkach a úvahách v tento deň. Na začiatok Pravda hneď aj pokračovala niekoľkými správami z Dňa sveta na Slovensku:

- fotografiou z prvého stretnutia matky so synom Ivanom Kollárom, ktorý sa v Deň sveta narodil v nemocnici na Bezručovej ulici;
- reportážou o dni poslanca J. Barillu, ktorý sa pripravoval na zasadnutie Slovenskej národnej rady, kde mal predniesť príspevok k novému zákonu o štátnej ochrane prírody;
- článkom o práci lekárov v nemocnici L. Dérera, ktorí bojujú o záchranu ľudských životov po infarktoch./Konštatuje sa v nom, že "umierame predčasne v chorobách, bolestiach, vojnách..." a že "treba bojovať o nové životy, lebo tie sú v našej socialistickej spoločnosti najvyššou hodnotou..."/

Potešený dobrou myšlienkou Dňa sveta som si zrazu prečítal šokujúcu správu, ktorá sa nachádzala neďaleko uvedených riadkov. /Teda predsa si to presadili!/: V Deň sveta Roku mieru, 23. októbra 1986, Slovenská národná rada okrem iného schválila aj nový zákon o umelom prerušení tehotenstva. Organizátori tretieho dielu

Dňa sveta by si mali povšimnúť rozhodnutie z tohto dňa, že 1. 1. 1987 sa začne zákonná demoralizácia a genocída slovenského národa.

Bezbranný ľudský plod sa takto u nás dostal mimo právnu ochranu, o jeho osude odteraz bude rozhodovať len matka a lekár.

Ivanko Kollár mal šťastie, pretože ho náhodou jeho rodičia chceli.

Zákonná ochrana prírody - áno, ale ochrana nového ľudského života - nie!!

Boj za nové životy po infarktoch - áno, ale boj za nové životy po počatí - nie, pretože tie už nie sú v našej socialistickej spoločnosti najvyššou hodnotou. Nevinné nenarodené deti musia predčasne zomierať aj bez chorôb a vojen.

Je to všetko náhoda, fau-pas politikov a novinárov, alebo sabotáž s bezhraničným cynizmom kohosi, kto nám chce dokázať, že on je tu pánom?

Ale poďme pekne po poriadku a napíšme pre APN pár myšlienok a úvah o tom, čo sa vlastne stalo v Deň sveta v Slovenskej socialistickej republike.

SNR v ten deň schválila zákon o štátnej ochrane prírody i zákon o štátnom ničení života, o umelom prerušení tehotenstva. Zákon o ochrane prírody dopĺňa zákon SNR č. 1/1955 Zb. o sankčné ustanovenia, postihy a pokuty pre nezodpovedných ľudí ničiacich prírodu. Pri zákone o umelom prerušení tehotenstva sa nespomína, že ide o doplnen "zákona" z r. 1957, pretože nový "zákon" nič nedopĺňa, iba podstatne lepšie umožňuje ľuďom prispieť k ďalšiemu znemravneniu našej spoločnosti. Príroda, rastliny a zvieratá sú teda pre nás dôležitejšie ako naše vlastné deti.

V rozprave o zákone o ochrane prírody stala sa v SNR nebývalá vec:

Poslankyňa SNR Elena Litvajová sa obrátila na primátora Bratislavy s otázkou, čo sa robí pre záchranu vzácnych storočných gaštanov na Kolibe v Bratislave. /Vrchol demokracie - niekto sa zastal storočných gaštanov!/ Primátor Bratislavy Š. Barták odpovie na túto otázku písomne.

Na ministerku zdravotníctva SSR dr. Tökölyovú sa však s otázkou "Čo sa robí v SSR pre záchranu nenarodených detí?" nikto neobrátil, takže našťastie nemusí nikomu nič písomne vysvetľovať. Veď ona to všetko po lopate "vysvetlila" hneď na zasadnutí SNR. Jej návod na využívanie nového zákona znie po preložení do slovenčiny takto: Nič to, že z chcených manželských či nemanželských stykov sa počne nechcené dieťa. Stačí, aby žena na zdrap papiera podala včas žiadosť o jeho odstránenie a príslušný lekár je to povinný urobiť novým, podstatne šetrnejším spôsobom.

Aký je ten spôsob šetrný /pre dieťa/, to sme videli v šokujúcom americkom filme z priebehu potratu "Nemý krik".

Dr. Tökölyová pri ďalšom výklade poslancom doslova uviedla: "Chceme, aby splodenie potomstva nebolo náhodnou a dokonca neželateľnou udalosťou, ale uvedomelým plánovaným rozhodnutím založeným na zhodnotení podmienok, na postoji voči sebe, voči budúcemu potomstvu, ale aj voči spoločnosti.

Súdružka Tökölyová potom principiálne pokračovala ďalej: - "Zákon dáva právo žene na umelé prerušenie tehotenstva." /Otec o tom ani nemusí vedieť, jeho súhlas netreba!-Uvedomuje si, koľko nových manželských sporov môže aj pre túto okolnosť vzniknúť?/

- "Písomná žiadosť je dôkazom prejavu vôle ženy a neviaže sa na žiadne dôvody." /Na žiadosť o každú hlúposť treba uviesť podrobné zdôvodnenie, iba na žiadosť o smrť svojho dieťaťa sa neviažu žiadne dôvody! Asi preto, že také dôvody často ani neexistujú./

- "Príslušnému zdravotníckemu zariadeniu vzniká predložením žiadosti ženy povinnosť umelého prerušenia tehotenstva, ak sú splnené podmienky, t. j. ak tomu nebráni kontraindikácia a prekročenie 12-týždnového tehotenstva." /Je to akt terorizmu, zacielený na serióznych lekárov. Alebo po uvedení tohto zákona do jeho účinnosti už takých medzi pôrodníkmi nebudeme hľadať? Dovolili by ste teraz svojmu dieťaťu, aby išlo študovať medicínu - gynekológiu? Nie je to absurdné, že na predĺženie života čo i len o mesiac u beznádejne chorých pacientov vynakladáme obrovskú energiu a finančné náklady, a na druhej strane budúcnosť nášho národa, naše deti, bez mihnutia oka hádžeme do odpadových kontajnerov?/

Potom hovorila poslankyňa SNR Klotilda Fabušová:

"Nový zákon utvára podmienky na zabezpečenie plánovaného rodičovstva v súlade so sociálnym a ekonomickým rozvojom spoločnosti..." Ako? No predsa potratmi! SNR sa uzniesla, žepd 1. 1. 1987 si budeme plánovať deti aj potratmi. Plánovaným zabíjaním detí v zmysle zákona si zabezpečíme plánované rodičovstvo a to je v súlade so sociálnym /ak bude menej detí, bude aj menej starostí?/ a ekonomickým /kto bude pracovať?/ rozvojom spoločnosti. "Prijatie novej právnej úpravy, ako konštatovala súdružka ministerka, si nevyžiada nijaké zvýšenie nárokov na štátny rozpočet a ani na plánované množstvo pracovníkov. Dajú sa očakávať úspory prevádzkových nákladov zdravotníckych organizácií, pretože čas hospitalizácie pacientiek sa v dôsledku zavedenia novej metódy skráti, zníži sa i pracovná neschopnosť z tohto titulu a čo je najdôležitejšie, asi o sedemdesiat percent sa znížia neskoršie zdravotné komplikácie žien." / PN 31. 10. 1986/

Najväčšia bezočivosť však ešte len prichádza: súdružka Fabušová uviedla, že "Veď ak už žena so sebou vybojovala najťažší boj - <u>boj proti materským citom</u> - ovplyvnená rozličnými zdravotnými, rodinnými, osobnými či inými dôvodmi, treba jej položenie považovať za naliehavé a podľa toho i z medicínskeho hľadiska konať." / PN 31. 10. 1986/

Povedané zrozumiteľne to znamená, že žena, ktorá vybojovala so sebou boj o zavraždenie svojho dieťaťa potrebuje, aby jej ďalšia cesta bola maximálne uľahčená.

Ďalej poslankyňa Fabušová argumentuje: "Sama som skúmala názory žien rôznych vekových kategórií, aj žien nábožensky založených vo svojom volebnom obvode Horné Bytčiansko v okrese Žilina, na navrhovaný zákon. A všetky bez rozdielu uvítali možnosť slobodného rozhodovania ženy za <u>podmienok lekárskeho tajomstva a zníženej neškodnosti</u> zákroku novou metódou." / PN 31. 10. 1986/

Prečo toľko tajnosti s tým, o správnosti čoho je žena, "aj veriaca", a spoločnosť presvedčená, a to aj za podmienok, že bude "znížená neškodnosť", t. j. zvýšená škodlivosť zákroku?/

Komu na tom tak veľmi záležalo, že dal tento nehumánny "zákon" tak rýchlo schváliť? Existujú nejaké vedecky vypracované a zhodnotené štatistiky a prognózy, ktoré jasne hovoria o tom, že tento "zákon" bude prínosom? Bude ministerka zdravotníctva po prvých skúsenostiach s ním informovať verejnosť o tom, ako sa osvedčil? Ako sa zmenili štatistiky potratov, počty neplodných matiek, finančné - aj devízové - náklady na toto dobrodružstvo, počty narodených mrzáčikov matiek, ktoré abortovali atď.? A keď budú tieto údaje nepriaznivé, zamlčíme ich, alebo "zákon" zasa jednomyseľne zrušíme?

Netvárte sa, súdruhovia a súdružky, že celý národ je v tomto ohľade za vami. Aj keď si bratia Česi taký istý zákon nedávno schválili, my Slováci sme ho schvaľovať nemuseli. Dobre viete, že v SSR je aspoň 60 % veriacich ľudí a z tých ani jeden nemôže mať so"zákonom", ktorý ste schválili, nič spoločné. Skúste urobiť referendum o tejto otázke. Boli by ste veľmi prekvapení. Ochrana menarodených životov spája všetkých ľudí dobrej vôle, kresťanov, židov, ateistov aj komunistov. Každý vo svojom svedomí cíti, že umelý potrat je špinavá vec, aj keď je chránená zákonom. /Poznámka redakcie: Dôkazom, že aj v komunistických kruhoch sú ľudia týchto - nám blízkych - názorov je napríklad článok "Ako ďalej s výchovou k rodičovstvu" od PhDr. Heleny Rozinajovej, CSc., zverejnený v bratislavskej Pravde zo dňa 4. novembra 1986./

SNR má príliš krátku pamäť. Vo verejnosti sa už dávno vedelo, že nový "zákon" sa potichu pripravuje, a preto pred niekoľkými mesiacmi 6518 Slovákov a takmer rovnaké množstvo Čechov verejne svojím plným menom protestovalo u predsedov vlád SSR, ČSR a v SNR a ČNR proti pripravovanému zákonu. Z kancelárie SNR odosielatelia tohto listu vtedy dostali slušný list, že uvedený zákon nie je vo schvaľovacom konaní SNR - a vec bola vybavená a hodená do koša.

Tisícom ľudí teda niekto napľul medzi oči. A nielen im, ale aj všetkým ľuďom, ktorým záleží na osude našich národov. Vyprosujeme si takýto postup a konštatujeme, že poslanci nereprezentujú nás, ale svoje kariéry a výhody.

Združenie katolíckych duchovných Pacem in terris bojuje horlivo /na papieri/ za "posvätný dar života". Čo teda urobilo proti schváleniu tohto zákona? Čo urobil proti tomu jeho predseda a poslanec SNR Ján Zabák - farár bratislavského blumentálskeho kostola? Hlasoval proti? Alebo sa hlasovaniu - priamo a či nepriamo - vyhol? Vystúpil v parlamentnej debate, interpeloval, protestoval v mene veriacich? Ak nie, tak nie je naším reprezentantom v SNR. Aj on tam reprezentuje iba svoje výhody a kariéru.

Je historickým faktom, že 23. 10. 1986 bola v SNR spáchaná veľká krivda na slovenskom národe. Jej pôvodcovia a napomáhatelia ponesú raz veľmi ťažko svoju zodpovednosť pred Pánom života a smrti.

PRÁVO NA VRAŽDU

"Právo na vraždu patrí medzi základné ľudské práva a vykonávať ho sú povinní tí, ktorých povinnosťou by malo byť chrániť ľudský život do poslednej minúty". Presne takto možno interpretovať dôvodovú správu k novoschváleným zákonom ČNR /20. 10. 1986/ a SNR /23. 10. 1986/ o umelom prerušení tehotenstva. Ako na to naši zákonodarcovia prišli? "Právo na plánované rodičovstvo je jedným zo základných ľudských práv", argumentuje v SNR "naša" poslankyňa K. Fabušová.

Lenže pozor, právo na plánované rodičovstvo nie je to isté ako právo na umelý potrat. Nie je predsa jedno, akým spôsobom sa plánovanie rodičovstva realizuje. Veď ak rodičia, pardón, otec nie, iba matka, teda ak žena má právo rozhodovať o živote či neživote svojho už existujúceho dieťaťa pred jeho narodením, prečo sa jej upiera toto právo pri pôrode alebo po ňom? Nie je to nedôslednosť? - Tú odstráni asi ďalšia novela zákona.

Nazývať potrat plánovaním je trápny a tragický nezmysel. Plánovať sa malo dávno predtým, než potrat vôbec začal byť aktuálnym. Prostriedky, ako uskutočniť plán, nie sú neobmedzené, a dobrý plán to berie do úvahy. Rodičia smú plánovať, kedy a koľko detí chcú mať, tak to uznáva aj cirkev /porovnaj napr. Gaudium et spes, čl. 50/, vo svojom konaní však musia rešpektovať zákon Boží čiže mravnosť. A keď je reč o právach, miniinterrupcia sa dokonca môže obrátiť proti citovanému právu rodičov - "lekár" ju môže vykonať aj bez súhlasu, ba i bez vedomia matky /napr. pod zámienkou, že ide o nejaké povinné vyšetrenie/. A kde je právo gynekológa nekonať proti svojmu presvedčeniu? Nebolo by humánnejšie proklamovať v SNR ako základné ľudské právo skôr právo na narodenie?

Chápeme, prečo sa strana a vláda rozhodla prebojovávať toto a nie iné "základné ľudské právo". Nepopierame, že existenčná situácia mnohých jednotlivcov i národov /Čína, India .../ je zložitá. A predsa: najzákladnejším ľudským právom je právo na život, a s tým je akékoľvek "právo na umelý potrat" nezlúčiteľné. Problémy jednotlivcov i národov treba riešiť iným spôsobom, dôstojnejším človeka. "Právo na umelý potrat" je právom egoizmu, právom silnejšieho. Je hanbou nášho storočia. Žiaden veriaci človek, ani neveriaci, ak je naozaj humanista, takéto právo uznať nemôže.

"Predložený vládny návrh zákona dáva žene právo na umelé prerušenie tehotenstva." /Práca 24. 10. 1986/ V skutočnosti však takéto "právo" žiadny zákon dávať nemôže. Právo na umelé prerušenie tehotenstva totiž neexistuje.

x x x

Profesor rozpráva študentom takýto prípad:

"Predstavte si, že by ste mali poradiť rodine, ktorej otec trpí na syfilis a matka na tuberkulózu. Zo štyroch detí prvé je slepé, druhé zomrelo, tretie je hluché a štvrté má suchotiny ako matka. Matka čaká piate dieťa. Čo by ste rodičom poradili?"

Väčšina študentov zastáva názor, že matka by mala podstúpiť interrupciu. Profesor nato: "Blahoželám vám, práve ste zabili Beethovena".

ANTICKÁ HIPPOKRATOVSKÁ PRÍSAHA

Deväť viet, ktoré citujeme, deväť bodov hippokratovskej prísahy, pomenovanej tak podľa gréckeho lekára Hippokrata /okolo 460 pred Kr. - okolo 370 pred Kr./, bolo vyše dvoch tisícročí smernicou pre konanie lekárov. Boli to vety sformulované ešte v pohanskom antickom svete, zato však ich etické zásady platia /a či iba mali by platiť?/ všeobecne i dnes. Lekár katolík v dnešnej situácii u nás nemal by pochybovať o trvalej platnosti napríklad štvrtého bodu hippokratovskej prísahy, týkajúceho sa eutanázie a umelého prerušenia gravidity...

x x x

PRISAHÁM pred Apollónom Liečiteľom a Asklépiom a Hygieiou a Panakeiou a všetkými bohmi, ako aj bohyňami, volajúc ich za svedkov, že podľa svojich schopností a úsudku dodržím túto prísahu a túto /učebnú/ zmluvu:

SVOJHO BUDÚCEHO UČITEĽA v tomto umení budem si vážiť tak ako svojich rodičov, budem s ním nažívať a pričiním sa, keby trpel núdzu, o jeho zaopatrenie; jeho potomkov v mužskej línii budem mať za bratov a budem ich učiť tomuto umeniu, keby sa ho chceli vyučiť, bez odplaty a zmluvy; pričiním sa, aby boli zaopatrení predpismi, ako aj ústnym vyučovaním i celou ostatnou učebnou látkou moji vlastní synovia i synovia toho, ktorý ma bude vyučovať, tak isto žiaci, ktorí podľa lekárskeho zvyku podpísali zmluvu a zároveň zložili prísahu, ale ináč nik.

DIETETICKÉ OPATRENIA urobím podľa svojich schopností a úsudku na osoh trpiacich, no uchránim ich pred ujmou a príkorím.

NIKDY NIKOMU NEPODÁM, ani na požiadanie, usmrcujúci prostriedok, ani mu taký neporadím; práve tak nijakej žene nepodám vaginálny čapík na zničenie zárodku.

V ČISTOTE A CTI budem uchovávať svoj život a svoje umenie.

NIKDY nevykonám u chorých na /močové/ kamene rez, ale ich pošlem k praktikom, ktorí sa vyznajú v tejto práci.

DO KTORÉHOKOĽVEK DOMU prídem, budem tam na úžitok trpiacich a zdržím sa akéhokoľvek úmyselného príkoria, ako aj akejkoľvek inej nemravnosti, zvlášť skutkov chlipnosti, na telách žien i mužov, slobodných i otrokov.

ČOKOĽVEK by som pri ošetrovaní /pacientov/ videl alebo počul, alebo aj mimo ošetrovania v živote ľudí, ak to neslobodno povedať, zachovám o tom mlčanie a budem to pokladať za posvätné tajomstvo.

AK TEDA dodržím túto svoju prísahu a nezmarím ju, nech mám úspech v živote a v tomto umení a chýr medzi všetkými ľuďmi až naveky; no ak ju zlomím a stanem sa krivoprísažníkom, nech mám opak toho všetkého.

DENNÍK NENARODENÉHO DIEŤAŤA

5. október: Dnes som začalo svoj život. Otecko a mamička ešte o mne nevedia. Som menšie ako špendlíková hlavička, ale už som samostatný tvor. Každá telesná vlastnosť je už vo mne určená. Tak napríklad budem mať oteckove vlasy a mamičkine krásne oči.

19. október: Už mám tepny a žily. Keďže moje ústroje ešte nie sú vyvinuté, cez mamičku sa mi vymieňajú výživné látky. Keď sa narodím, nebudem už natoľko odkázané na nu...

23. október: Otvorili sa mi už aj ústočká. V budúcnosti sa budem aj usmievať, keď sa nad moju postieľku nachýlia rodičia. Prvé moje slovo bude "mama". Je zaujímavé tvrdenie, že som časť mojej mamy. No nie je to celkom tak, lebo aj krvnú skupinu mám inú.

25. október: Už mi bije srdiečko. Bez zastavenia a odpočinku bude konať svoju povinnosť, dokedy budem živé. Aké je to všetko obdivuhodné.

2. november: Rastú mi už ruky i nohy. Je už isté, že budem dievčatkom. Keby sa to mamička čo najskôr dozvedela!

25. november: Mamička sa dozvedela naisto od lekára, že ma nosí pod srdcom. Akú asi má radosť? Rodičia sa už zaiste dohadujú o mojom mene...

15. december: Orgány sa mi už celkom vyvinuli. Hodne som narástla a zdokonalila som sa.

20. december: Rastú mi vlásky a obočie. Ako sa asi bude tešiť mamička svojej dcérke?

23. december: Čoskoro budem aj vidieť. Už len tenká blana mi zastiera oči. Aké musia byť nádherné farby, svetlo, kvety, oči mojej mamičky, ktoré očarili aj môjho otecka. Na rodičov sa najviac teším. Len keby to netrvalo tak dlho. Ešte šesť mesiacov...

25. december: Srdiečko mám už celkom vyvinuté. Sú deti, ktoré prídu na svet so srdcovou chybou. Vtedy rodičia urobia všetko, aby im zachránili život. Môje srdiečko je celkom zdravé a pevné. Budem zdravé dieťa a každému na radosť.

28. december: Dnes som sa dozvedela, že neprídem na svet. Nebudem žiť! Rodičia sa rozhodli, že ma nepotrebujú. Matka pôjde k lekárovi a ten ma usmrtí...

ČO ŤA ČAKÁ?

Á, teraz! Práve si sa počal. Gratulujem! Je to vari najkrajší okamih tvojho života. Predchádzala mu krásna chvíľa v živote tvojich rodičov. Vlastne, buďme realisti: možno nebola až taká krásna. A možno aj bola, ale iba okamih. Ktovie, ako sa na to dívali na druhý deň. A ktovie, ako sa zatvária, až sa dozvedia o tebe!

Neboj sa, nie si sám. Každoročne sa počne na našom Slovensku okolo 135 000 ľudských životov, teda každé 3 minúty 53 sekúnd jeden. Každoročne 135 000 nových ľudských osudov. Jeden z nich je tvoj. Aký bude? Čo ťa čaká? Kto si, kto budeš, kto sú tvoji rodičia?

Tu som, aby som ti predpovedal tvoj osud.

Tak predovšetkým, čaká ťa ťažký rok. Vetchý 91-ročný starec má väčšiu nádej, že ho prežije, ako ty. Najhorší bude deviaty týždeň. Je nebezpečnejší ako bombardovanie: na 10 % zahynieš práve počas neho. Z každých 1000 takých, ako si ty, sa 321 nedožije svojho narodenia: 69 zahynie pri samovoľnom potrate, 248 zahynie na žiadosť svojej matky, štyria sa narodia mŕtvi - takže 679 sa vás narodí živých. Deviati však zomriete do mesiaca, ďalší štyria do roka. Po tomto nebezpečnom období vás teda zostane 666 z každých tisíc. Roku 2000 sa vás dožije 662, päťdesiatku oslávi 611 a osemdesiatku ešte 217. Úctyhodný vek, pravda? Budeš medzi nimi aj ty?

To je však ešte ďaleko, teraz máš iné problémy. Napríklad so svadbou. Pravdaže, nie svojou, ale so svadbou svojich rodičov. Totiž, na 24 % tvoji rodičia nie sú zosobášení /presnejšie, mama nie je vydatá/. Nepríjemné, ale nie až také zlé, pretože na 59 % sa tvoji rodičia vezmú a teba nechajú žiť. Len aby im to vydržalo! Na 17 % ostane tvoja mama zatiaľ nevydatá, ale teba si nechá. Nuž a na 24 % zahynieš. Ak sú tvoji rodičia manželmi /presnejšie, ak tvoja mama je vydatá/ je to horšie: zahynieš na 34 %.

Asi na 28 % toto je prvé tehotenstvo tvojej mamy. Na 67 % už máš nejakého staršieho súrodenca /nie sú v tom započítaní nevlastní súrodenci z otcovej strany/. Daj si na nich pozor! Jeden súrodenec, ten ešte nevadí, ale ak ich máš viac, tak ti veru nezávidím. Nie že by ti nechceli požičať hračky, o to nejde. Jednoducho povedané, ohrozujú tvoj život. Ak máš už napríklad dvoch súrodencov, tak na 53 % sa nenarodíš. Ak troch, tak ťa vyslovene ľutujem. Nenarodíš sa na 63 %. Ak ich máš viac ako troch, tvoje šance na prežitie opäť trocha vzrastajú, i keď nie oveľa.

A čo tvoja mama, aká je? Dobrá, pekná, mladá, šikovná? Na 50 % ešte nemala 24 rokov, na 50 % už má viac. Ak patrí do tej mladšej polovičky, máš sa dobre, na 82 % sa narodíš. Čím je však staršia, tým horšie pre teba. Mrzí ma, že ti to musím povedať, ale ak dnes má viac ako 32 rokov, tak je pravdepodobnejšie, že sa nenarodíš, ako že sa narodíš. A či je tvoja mama dobrá mama, posúď sám. Ja som ti už o nej povedal dosť.

Tak čo, si s mojou veštbou spokojný? Vidím, že ani nie. Kde je bohatstvo, zdravie, šťastie v láske? To si pýtaj od iných sudičiek. Najprv sa predsa musíš narodiť!

Poznámka pre čitateľa. Veštba bola vykonaná na základe najnovších dostupných štatistických údajov, vzťahujúcich sa na územie Slovenska ako celok v roku 1983. Demografické ukazovatele pre Bratislavu, Košice, niektoré ďalšie mestá a pre južné Slovensko sú podstatne horšie. Údaje za rok 1986 budú publikované až v roku 1988 a dá sa očakávať, že budú ešte nepriaznivejšie.

JE EŠTE JEDEN CINTORÍN

My živí navštevujeme na cintorínoch mŕtvych a máme si čo povedať - o zmysle života a smrti. Prevzali sme ich nádeje a poslanie, pokúšame sa opraviť ich omyly a robíme zato nové omyly. Štafetový beh so štafetou života pokračuje...

Smrť nie je bodkou za nezmyselnou drámou života. Myšlienka vzkriesenia horí nad našimi hrobmi ako plamienky zapálených sviečok. Bez tejto nádeje by bol cintorín iba smetiskom márnych ilúzií. Brázdy a jamky na našich poliach, do ktorých sadíme a sejeme, dobre poznáme. Nežialime a neplačeme nad nimi, ale s nádejou čakáme, čo z nich vyrastie. Cintoríny sú poľom Božím...

Ale je ešte jeden cintorín - neskutočný, nejestvujúci. Pre tých, ktorým nebolo dovolené ani sa narodiť. Keby bol niekde označený ako symbolické miesto, bolo by to najsmutnejšie miesto na svete. Bez hrobov, bez krížov, bez pomníkov, vencov a sviečok. Tí mŕtvi nemajú ani mená. Pribudli iba v štatistických zoznamoch ako anonymné čísla. Nemali miesto medzi živými. Nemajú ho ani medzi mŕtvymi.

Náručie, ktoré ich malo objať a privinúť, ich odmietlo. Vo svojej nevinnosti tieto duše asi prosia: Odpusť im, Pane,/nevedia/ nevedeli čo robili. Prosia za svoje matky a otcov. Na tomto cintoríne sa mŕtvi modlia za živých.

Odpočinutie večné daj aj týmto malým vydedencom, ó Pane, ty najláskavejší, najmilosrdnejší, najspravodlivejší. Nezavrhni tieto deti, veď aj ich si ty stvoril. Nech tvoja nekonečná láska im vynahradí lásku ľudí, ktorú, nie svojou vinou, nemohli spoznať.

KEĎ NÁM TEČIE DO TOPÁNOK

Prší.

A v takomto prípade sa po cestách našej štvrte rozmnožia špinavé mláky.

Suseda berie plášť a chystá sa na nákup. Hlava rodiny a hlava komisie pre úpravu mesta v jednej osobe zostáva doma pri deťoch.

- Prosím ťa, - volá za ňou ustarostene, - vezmi si prezuvky.

Bez slova poslúchne a bez slova si povie: Nebolo by treba kupovať a obúvať prezuvky, keby sme si vydláždili mesto...

Áno.

A k podobnému záveru prichádzame aj v iných oblastiah.

Napríklad v oblasti rodinnej výchovy.

Nebolo by treba toľko nákladných a pritom neúčinných opatrení na ochranu vlastných detí, keby sme sa apoštolsky zamerali na výchovu všetkých.

Prší.

Leje.

Kalná voda zo dňa na deň stúpa. Tečie nám do topánok. Ulice nám zaplavuje. Prezuvky naozaj nestačia.

Sme v nej po pás, po ústa.

Leje sa nám do uší - aj keď bývame vysoko vo vrchoch, aj keď bývame na pätnástom poschodí.

Záplava zolovského naturalizmu, ktorý neberie na nikoho ohľad, rafinované uctievanie brucha a jeho najbližšieho príslušenstva si nárokuje stať sa verejným a všeobecným. Dobýja sa nám nástojčivo do rodín. My mu ešte neotvárame dvere, ale čo z toho, keď presakuje z ulice oknami a preteká strechou, ktorú sme si sami dobrovoľne prederavili niekoľkomilimetrovým drôtom televíznej a rádiovej antény. Niekedy sa prepašuje v otcových novinách, alebo sa zabalí do matkinho módneho katalogu.

Poludňajší diabol, dosiaľ taký obávaný diabolus meridianus, a iní nečistí duchovia si trú ruky. Majú dnes takých zástupcov, že by sa spokojne mohli pobrať na dôchodok.

Večer pred spaním a ráno pred zamestnaním hľadíme svojim deťom do očí a ustarostene sa pýtame: Ako zachovať, ako zachrániť tú nevinnosť, ktorá cez ne z ich duší presvitá? Čo spraviť, aby zostala nedotknutá pred manželstvom i v ňom, ako zabezpečiť harmonický súlad ich životov so životmi ľudí okolo, ale najmä so životom nášho veľkého božského Brata...?

Takto myslievame na svoje deti zvlášť vtedy, keď nám starosť nedá spať a my oknom do ulice pozorujeme polnočné dôvernosti mladistvých oneskorencov, keď inžiniermi niekoľkokrát prepočítaná zvuková izolácia zlyháva a naša stena prepúšťa hádku, nadávky a plač zo susedného bytu, keď vetráme, keď pozorujeme štatistiky potratov a rozvodov a všímame si stúpajúcu krivku zločinnosti mládeže...

Prší.

Vezmi si prezuvky.

Ak prenesieme toto odporúčanie do oblasti rodinnej výchovy, bude približne takto znieť: Nedaj deťom do rúk knihy a časopisy, Vypni včas televízny prijímač. Zamedz prístup akýchkoľvek zlých vplyvov do svojho domu. Postav pre rodinu čosi také ako Noemov koráb - zaveď izolovanú výchovu.

A možno vôbec dnes svoje deti takto uchrániť?...
Dočasne áno...
Ale čo, keď začnú samy vyletovať z hniezda?... Keď vyjdú na ulicu a vojdú do školy, do spoločnosti?...

Keď prší a vám tečie do topánok, myslite prakticky - na odvodnenie terénu, na úpravu ciest. Staňte sa teda aktívnymi kresťanmi, ktorí sa budú starať o výchovu vlastnýchdetí aj tým, že budú všemožne napomáhať aj formovanie všetkých ostatných,či už priamo alebo nepriamo cez ich rodičov, učiteľov, cez ustanovizne a masové komunikačné prostriedky... Ako sa len dá.

Najprv protestujte proti všetkým hrubostiam a mravným šmykľavostiam, tak ako holuby protestujú svojou osobnou čistotou proti špinavosti hniezda, v ktorom žijú.

A potom pískajte každú vysokú nohu pri futbale, lebo je to pohyb nebezpečný telu spoluhráča, a pískajte každú vysokú nohu v balete - aspoň možnou pasívnou rezistenciou - lebo je to pohyb nebezpečný pre duše toľkých.

Protestujte proti vyzývavému obliekaniu sa a vyzliekaniu, ale najmä proti každej miénke, ktorá zľahčuje toto nebezpečenstvo, nech je krytá estetikou, hygienou alebo dokonca puncovaná časovou spoločenskou manierou.

Ale protestujte predovšetkým pozitívne. Namiesto tých pikantných dráždidiel telesnosti dávajte radosti a zábavy dôstojné, výchovné a pritom vždy lákavé...

Nemáte ich?
Rozmýšľajte a hľadajte.
Na koho čakáte?

Už aj prestaňte nariekať, že ich niet, a všetko podniknite a všetko vynaložte, aby boli, aby zlo stratilo svoju propagačnú prestíž a nedostávalo sa ani k cudzím deťom, lebo odtiaľ príde k vašim a od vašich k vám.

Z tejto strany sme dnes všetci veľmi naliehavo hnaní k úprimnému a všestrannému apoštolátu...

/20. úvaha z knihy Jeana Duboisa Áno, Pane..., SÚSCM, Rím 1969./

MODLITBA MATKY V POŽEHNANOM STAVE

I. Môj Bože, ďakujem ti. Ďakujem ti za veľkú milosť, ktorú si mi preukázal. Budem matkou, budem mať dieťa. Som účastná na tvojom veľkom stvoriteľskom diele. Čakám dieťatko, malé bezbranné dieťatko. S tvojou pomocou ho budem vychovávať. Z nepatrného tvorčeka budem vychovávať a tvoriť človeka. Bože, aký si nesmierne dobrý. Ešte ani necítim jeho pohyby. Ešte vo mne spí. Chlapec, alebo dievčatko? Veď to bude moje dieťa. Moje a môjho Juraja. A tvoje tiež, Bože môj. Ty si nám dal dar vzájomnej lásky. Pred tebou sme si sľubovali vernosť a lásku. Ty si nás povolal k úlohe rodičov. Bez teba nie sme nič a s tebou môžeme všetko. Sľubujem ti, že dieťa, ktoré odpočíva vo mne, pod mojím srdcom, ktoré sýtim svojou krvou a prežívam hĺbkou svojej bytosti, povediem k tebe. Veď keď sa teraz modlím k tebe ja, moje dieťa, moja neoddeliteľná časť,sa modlí tiež. Prosíme za všetkých tých malých tvorčekov, ktorí z rozhodnutia matiek sa nesmú narodiť, nesmú sa stať

ľuďmi tohto sveta. Odpusť, Bože! Všetky ťažkosti tehotenstva - a nie je ich málo - všetky nevoľnosti, mdloby a slabosti ti obetujem za všetky nenarodené deti.

Mária, Matka Božia, ty poznáš ťažkosti budúcich matiek. Keď si nosila pod srdcom svojho Syna, prežívala si ich tiež. Oroduj za nás, oroduj za doteraz nenarodené deti, oroduj za otcov, za celé rodiny! Nech všetky deti sa smú narodiť, nech smú poznať tvojho Syna.

Dieťa - ako šťastne to znie!
Dieťa - ako náročne to znie!
Dieťa - ako zodpovedne to znie!
Dieťa - koľko lásky je v tomto slove!
Srdce bije: die - ťa, die - ťa, die - ťa...

Bože môj, aké krásne boli prvé chvíle manželstva - žiť pre milovanú bytosť s tvojím požehnaním. Bože, o čo krajšie je žiť spoločne pre bytosť ešte nenarodenú, ktorú si nám zveril. Ďakujem ti z hĺbky duše.

II. Dnes som cítila pod srdcom prvý pohyb svojho dieťaťka. Bože môj, ďakujem ti. Už som mala strach, že nespoznám tento zázrak prvého pohybu. Dobrý Bože, všetko mám od teba: svoju lásku, svoje šťastie - dieťa. Čo ja ti za to môžem dať? Len seba, to nedokonalé, chybujúce ženské ja. Veď ani svoje dieťa ti nemôžem slúbiť.

Povediem ho k tebe - ale bude mať slobodnú vôľu.
Budem ho učiť modliť sa - ale svet je plný pokušení.
Budem ho učiť poznať teba, Najvyššie Dobro - ale zlo naň bude dorážať.
Budem ho učiť pravdy viery - ale svet je plný nevery.
Už dnes ťa prosím, dnes, keď moje dieťa urobilo prvý pohyb: veď milostivo všetky jeho pohyby a skutky, nech sú zamerané na tvoju česť a chválu.

Mária, Matka, ty si cítila pod svojím svätým srdcom pohyby Ježišove práve tak, ako ja cítim pohyby svojho dieťatka. Prihovor sa, prosím, i za moje dieťa, nech nikdy nestratí milosť viery u tvojho Syna, nech je moje dieťa i tvojím dobrým dieťaťom.

III. Celé telo bolí. Tisíce bodavých šípov prerážajú kríže. Dlhé a ostré nože sa otáčajú v lone. Nesmierny tlak drví svaly. Spotená tvár sebou trhá. Ježišu, ako to bolí. Mária, ty si toto tiež pretrpela. Zdravotná sestra mäkko urovnáva prikrývky. Tíši pokojnou dlaňou rozpálené čelo. A znova so stupňovanou pravidelnosťou obrovský tlak tiež láme bezmocné telo. Snáď sa tie kríže zlomia pod tým neznesiteľným náporom! V dlaniach sa črtajú oblúčiky nechtov. Z pery kvapla krv. Pod ďalšou vlnou prenikavej bolesti znova zatískam zuby do pier a ruky v päste. Bože môj, pomôž! Nemôžem sa modliť, bolesti sa zväčšujú. Mária! Sestra prináša injekčnú striekačku. Do ľavého stehna jeden vpich. Medzi krutými bolesťami ani ho nevnímam. Drobné kropaje potu vystupujú na čelo. Lekár, sestry. Ďalší nával bolesti. Mamička, o chvíľu bude dieťatko na svete. Môj Bože, usilujem sa byť pokojná, zmiluj sa, zmiluj sa, azda umriem, ten slnečný lúč azda vidím naposledy. Ach, to bolí. Načo nesie sestra tie obrovské nožnice, teraz to už isto nevydržím, už umriem. Ježiš , Mária... Hodiny odbíjajú poludnie. Plač, tenučký plač, bolesť je preč, len únava, nesmierna únava. Mamička, máte dcérku!

Bohu vďaka! Som taká unavená, unavená - ale mám svoje dieťa, dievčatko. Dievčatko. Áno, teraz mi ju ukazujú, popisujú číslom mňa i ju. Je zdravá, hovorí lekár. Bože môj, ďakujem ti, mám svoje dieťa. Robím jej krížik na čelo, to musí byť prvé znamenie,

ktoré dostane na tomto svete. Bože, aký si dobrý! Veď ja žijem a mám dieťa!

Mária, Orodovnica, vezmi moje dieťatko pod svoju ochranu, vyprosuj i naďalej Božie milosrdenstvo!

IV. Prvý deň som matkou. Môj Bože, celý môj život musí byť teraz ďakovnou púťou za tieto okamihy.

Mária, ty si tiež dojčila svojho Syna. Ty dôverne poznáš ten okamih, keď ružové pery dieťaťa sa po prvýkrát dotýkajú matkinho prsníka, aby ústa prijali životodarné mlieko. Drobulinká ručička sa opiera o moje telo, oči sa zatvárajú, len pery a jazýček horlivo pracujú na nasýtení. Ako láskavo Boh vytvoril podmienky pre život dieťatka, tej malej ružovej hmoty s páperím vláskov, modrými kotúčmi očí a nesmrteľnou dušou. Matka sama smie živiť vlastným telom tento zrodený život. Otcovia si pripadajú teraz trocha chudobnejší, ale iba na chvíľu. Vzápätí si uvedomia, že oni budú chrániť tieto dva životy, z ktorých jeden je z Božej vôle ich dielom. Mamička a otecko! Dva pojmy, ktoré si dieťatko najskôr osvojí, ktoré najskôr pochopí. A od rodičov záleží, s akou láskou im pôjde dieťa v ústrety.

Bože, aká nesmierna zodpovednosť spočíva na rodičoch. Prosím a volám ťa na spoluprácu vo výchove mojej dcérušky. Pomôž nám, na príhovor Matky tvojho Syna, aby naše dieťa zostalo po celý život s tebou.

V. "Odnášame pohana, prinesieme kresťana" - zvyčajným príslovím sa lúčime s domovom. Moja malá prijme dnes sviatosť krstu. Bože, ďakujem ti za to, že ju prijímaš do radov svojich verných. "Helena-Mária, krstím ťa v mene Otca i Syna i Ducha Svätého" - áno, budem môcť pokojne spať, nemusím mať obavy, že moje dieťa zomrie bez svätého krstu. Je také malé, ale Božia milosť je s ním. Všetci sa modlíme, stará mama si poplakala, otecko fotografoval, kmotra sa usmievali. Teraz úvod. Mária, prihováraj sa za mňa, za moje dieťa, nech vždy robíme podľa vôle tvojho Syna. Dievčatko spí, odvážame ho domov. Bože, som ti nesmierne vďačná za moje dieťa, za moje manželstvo. Neopúšťaj nás, zmiluj sa nad nami, daj nám silu, aby sme splnili úlohu, ktorú si nám zveril: v ý c h o v u d i e ť a ť a ...

Doma nevyhnutné potreby pre žalúdok a magnetofón navíja želania pre malú kresťanku:

"Aby si bola ako svätá Helena - tvoja patrónka,
aby si bola dobrou, pracovitou, kresťanskou ženou,
aby si rada chodila do kostola,
aby si prijala za svoj sľub, ktorý dnes dali krstní tvojím menom,
aby si bola láskavá, ctnostná a milovala Máriu."

Mamička želá svojej prvorodenej hlavne dve veci: V i e r u v Boha, nesmiernu, všetko prenikajúcu vieru, a l á s k u k Bohu a ľuďom, lásku, ktorá by ožarovala všetko okolo teba ako svetelný lúč. Aby si každému bola symbolom dobra a citu, hodného nasledovania.

Bože, daj mi silu, nech tieto želania môžem svojmu dieťaťu vštepovať i výchovou, daj mi milosť výchovného pôsobenia. Mária, Matka, aká nesmierne zodpovedná je úloha matky, prosím ťa, pomôž mi ju splniť.

VI. Prvý úsmev dieťaťa. Som veľmi šťastná a plná vďačnosti k Bohu. Modré očká sú naširoko otvorené, pozerajú na mňa a kútiky drobných úst sa znova dvíhajú k úsmevu. Jediným pocitom je

nesmierne šťastie. Moje srdce ďakuje Bohu za to, že dieťatko je zdravé, sýte, čisté, za to, že môže pokojne spať v čistých bielych perinkách.

Ale spolu s vrúcnymi vďakami Bohu za všetko dobré, čo poskytuje môjmu dieťaťu i mne, prechádza srdcom ľadový závan hrôzy. Pred vnútorným zrakom sa zjavuje zúfalá, vychudnutá tvár mladej Indky držiacej na rukách umierajúce, vychudnuté telíčko malého dojčaťa, ako ju uverejnil jeden časopis. Jej dieťa umiera hladom. A moje ma oblažuje svojím úsmevom. Jej tvár zrkadlí zúfalstvo matky, ktorá nemôže pomôcť svojmu dieťatku. Moja odráža šťastie z Božieho daru - dieťaťa. A predsa sme obe matky, obe deti Božie. Môj Bože, čím som si zaslúžila tvoje milosrdenstvo, tvoju lásku, ktorá ma robí šťastnou? Ničím. Len tvoja nekonečná dobrota mi toto všetko poskytuje. Z hĺbky svojej duše ti ďakujem! Môj Ježišu, odpusť a zmiluj sa! Zľutuj sa nad zúfalstvom matiek, ktoré pre nešľachetnosť iných ľudí vidia umierať svoje deti! Za všetkých si zomrel na kríži - ty, Boh a Pán! Odpusť nesvedomitým, ktorí pre nevedomosť alebo ľahostajnosť ničia životy druhých a zmiluj sa nad nevinnými! Prvý úsmev môjho dieťatka obetujem tebe, Bože môj, ako prosbu za matky, ktoré sa nemôžu radovať z úsmevu svojho dieťaťa. Prvý úsmev...

VII. Pol roka uplynulo od tvojho narodenia, Helena-Mária. Si krvou z mojej krvi, žijúcou bytosťou z mojej bytosti. Božská prozreteľnosť ti dala nesmrteľnú dušu, láska rodičov ťa priviedla na tento svet. Si moje dieťa, moje nežné, usmievavé, uplakané dieťatko. Si podobná svojmu oteckovi. Tvoja roztomilosť prebúdza vo mne všetko dobré, čo Boh vložil do ženskej duše. Teraz stojím nad tvojou postieľkou a pozorujem tvoj spánok. Očká máš zatvorené, palček pravej ruky máš vložený medzi drobnými perami, pravidelné oddychovanie ľahučko dvíha jemnú čipku prikrývky. Pozerám na teba a ďakujem Bohu za tento poklad, za teba, jeho dar, za lásku, ktorú mi prináša tvoj otecko, ktorá je tiež Božím darom. Moja duša si jasne uvedomuje Božiu prítomnosť v tomto okamihu. A zároveň moje pery ticho šepkajú modlitbu za teba: Aby si nikdy neopustila Božiu cestu, aby si vždy konala s vedomím, že si Božie dieťa. Svoj život by som za teba dala, moja malá, ale Božia láska je väčšia. Všetko, čo ti môžem dať, poskytol mi najskôr dobrý Boh. Ja, tvoja matka, ťa milujem nesmiernou láskou a povediem ťa podľa Božej vôle cez detský úsek tvojho života k dospelosti. Ale som iba človek. A keďže všetko na tomto svete spravuje Boh, prosím ho, aby ťa nikdy, nikdy neopustil. Lebo on je oporou nášho života. Kiež mi dá silu, aby som ti všetky tieto myšlienky mohla venovať. Vieru v neho, lásku k nemu a k Najsvätejšej Panne. Len tak nebude tvoj život márny, ale bude šťastný. Moja maličká, máš pol roka. Aký krátky čas je to v porovnaní s večnosťou. Aký dlhý kus tvojho života. Kiež Božie požehnanie je s tebou i v ďalších rokoch tu na zemi. Pod srdcom cítim pohyby tvojho budúceho súrodenca, ďalšieho svojho dieťatka. Keď vezmem tvoju ručičku do svojej, viem, že moje budúce dieťatko ťa takto pozdravuje, keď žehnám tvoje telíčko, nepoškvrnené hriechom, je to zároveň prosba k Bohu, aby som tak mohla žehnať i to doteraz nenarodené. Kiež Boh je s nami až dovtedy, keď mu z jeho vôle odovzdáme svoje duše.

Mária, Matka všetkých, oroduj za nás u svojho Syna. Ja, matka, vzývam Matku: Prihováraj sa za deti, matky, otcov, rodiny, nech ťa môžeme spoločne pozdravovať: Ave, Mária!

Som matka, Bože, a chcem plniť svoje poslanie matky svedomite. Prosím ťa, daj mi na to silu, lásku a schopnosť. Prosím a žiadam ťa, na príhovor Panny Márie: nech moja láska privedie moje deti k tebe, Najvyššej láske!

NOVÁ MORÁLKA DOKTORA PLZÁKA

/M. Plzák: Dospělým vstup zakázán. Vydalo SPN, Praha 1986, v Knižnici všeobecného vzdělání mládeže/

Po relatívne umiernených článkoch, uverejňovaných v posledných rokoch napríklad v Dievčati, prekvapil dr. Plzák novou knihou. Knihou, ktorá fascinuje svojou dekadenciou. Priznávam sa, že po jej prečítaní sa ma zmocnili obavy, či azda nekazím mravnú výchovu mládeže, alebo či nepodnecujem vznik krízových manželstiev, ak svojim deťom a študentom vravím, že sexuálne styky patria až do manželstva. Dr. Plzák totiž stredoškolákov a učňov poučuje takto: "V osmnácti máte právo zákonné a mravní začít si něco se sexem" /s. 56, manželstvo sa tu vôbec nespomína/, alebo ďalej: "V osmnácti se milujeme ne proto, abychom se vzali, ale abychom poznávali rub a líc milenecké lásky a dopracovali se k její skutečné mravnosti" /!, s. 85, pričom celkom jednoznačne ide o sexuálne milovanie/. A beda tomu hazardérovi, ktorý by chcel uzavrieť manželstvo inak ako podľa postupu ordinovaného dr. Plzákom!

Dr. Plzák chce predchádzať vzniku krízových manželstiev. Veľmi správne! Ono to dosť nepekne vyzerá, keď v medzinárodných štatistických prehľadoch o rozvodovosti české kraje ako celok /t. j. ČSR/ figurujú na 5. - 7. mieste, za USA, Kubou, ZSSR a Veľkou Britániou, zhruba na úrovni Maďarska, NDR a Švédska. /Slovensko je asi na 20. mieste, celá ČSSR je asi desiata./ Spôsoby znižovania rozvodovosti sú rôzne. Metóda, o ktorú sa zasadzuje dr. Plzák, je prostá: namiesto toho, aby ste neuvážene vstúpili do manželstva a potom začali striedať manželov či manželky, vystriedajte najprv zopár sexuálnych partnerov a až potom začnite uvažovať o sobáši /porovnaj s. 85 - 86/.

Ale buďme spravodliví. V knihe je nielen toto. Dr. Plzák je nepriateľom rozvodov. Na strane 106 píše: "Řečičky o tom, že manželství je bezcenné, když se manželé nemilují, jsou jen trapné výmluvy nedisciplinovaných surovců." S tým úplne súhlasím, i keď sa to dá len ťažko zladiť s romanticko-naivným, a predsa dodnes často citovaným výrokom F. Engelsa: "Ak náklonnosť naozaj prestala, alebo ak ju zatlačila nová vášnivá láska, potom je rozvod dobrodením nielen pre obe stránky, ale aj pre spoločnosť."/F. Engels: Pôvod rodiny, súkromného vlastníctva a štátu/ A aj tých "18 rokov" v Plzákovej knihe sa asi uvádza s dobrým úmyslom. Ešte donedávna totiž rôzne "poradenské velmoci" hlásali: "Načo čakať až do svadby, stačí, keď sa máte radi." Čiže, ako to mladí pochopili, hneď teraz. Keď sa však sexuálna uvoľnenosť mladistvých /v Čechách ešte viac ako na Slovensku/ stala problémom s vážnymi spoločenskými dôsledkami, navrhuje dr. Plzák objektívnejšie kritérium: "Nie keď sa budete mať radi, ale až keď budete mať osemnásť" /porovnaj s. 58/. /Že by však niekto mohol ešte aj v osemnástich odkladať sexuálne styky na neskôr, o tom dr. Plzák ani neuvažuje./

Okrem toho kniha obsahuje aj mnohé dobré rady, napr. ako komunikovať a rozhodovať vo dvojici, ako predchádzať nedorozumeniam, rôznym sporom a zbytočným krízam a iné.

A predsa je Plzáková kniha oplzlá. Ak sa dobré rady pre rozličné kritické situácie zlepia dohromady, nemusí to ešte dávať optimálny životný program pre mladého, dospievajúceho človeka. Je predsa rozdiel medzi tým, keď zradené 19-ročné dievča počuje že život ešte nie je stratený, že ešte má šancu prežiť veľkú lásku

i dobré manželstvo, že svoje bolestné skúsenosti môže ešte zúžitkovať pri budovaní nového vzťahu, a tým, keď sa 16-ročné dievča dočíta: "Prožijte dvě nebo tři velké lásky se všemi těmi stádii..." /s. 85, a tie štádiá sú sexuálna fascinácia, sexuálna konzumácia a sexuálna dekadencia - s. 105 an./. Ako bude toto dievča pristupovať k svojmu chlapcovi? Alebo že "teprve po začátku dekadence sexuálního porozumení si máme oba položit otázku, zda spolu budeme chodit, či ne" /s. 86/ ? Isteže, všeličo sa stáva, ale začínať život s takýmto programom? Aká už len bude jeho realizácia! "Co dívka musím si vybrat takového partnera, který, jak se říká, nemá potíže s charakterem a odpovědnost pro něho znamená víc než láska" píše dr. Plzák /s. 59/. Lenže, medzi nami, taký chlapec sa nebude riadiť Plzákovymi radami.

Aby bolo jasné, dr. Plzák nechce byť nemorálny, práve naopak, v sexuálnych vzťahoch presadzuje /podľa neho/ mravnosť. Odvoláva sa na ňu často /s. 56, 58, 86, 87, 88, 100, 105, 114/. Čo však rozumie pod morálkou, mravnosťou? To veru nepíše, i keď sa dá tušiť, že je to čosi nezvyčajné. Čitateľ, domysli si, čo chceš. Čo to však môže byť za morálku, z čoho vychádza, ak zachovanie ľudského rodu nie je jej účelom, ale prekážkou? Píše doslova: "Rozmnožování je překážkou rozvíjení sexuální morálky, ať se to někomu líbí nebo ne" /s. 58/. Čo je to za morálku, keď na to, aby sme ju poznali, treba v osemnástich prežívať veľké sexuálne milovanie a "nemluvit o tom, co bude dál" /s. 85/ !?

Manželstvo je vážna vec, a preto doňho vstupujte, až keď sa sexuálne vybúrite, tak by sa dala voľne vyjadriť koncepcia dr. Plzáka. Ale "někdy je to všechno jinak", zisťuje dr. Plzák v záverečnej časti knihy /s. 108-109/, a my dodávame, že takmer vždy. V tejto kapitole dr. Plzák dovedie čitateľa - kam inam? - pred interrupčnú komisiu. To je však len prvý viditeľný následok. Vie vôbec dr. Plzák, ako budú vyzerať manželstvá ľudí, čo sa správali podľa jeho návodu? Kto mu dal právo takto experimentovať s mládežou?

Čo je však na celej veci najzarážajúcejšie, je autoritatívnosť, s akou sa táto koncepcia, plná nedôsledností a protirečení, podáva. Dr. Plzák sa tak spolieha na svoju popularitu, že sa pre svoje nehorázne tézy ani neunúva uviesť nejaké argumenty. Akoby iná možnosť ani nejestvovala. Chlapec či dievča, ktorí chcú prežiť svoju mladosť naozaj mravne, aby sa cítili ako nenormálni. A že dr. Plzák úplne ignoruje kresťanskú koncepciu lásky a manželstva - je to nevedomosť, alebo úmyselné zatajovanie?

Dr. Plzák má iste mnoho skúseností. Ale skúsenosti majú aj iní a dr. Plzák by nimi nemal pohŕdať. Je si vedomý toho, že s jeho názormi mnoho ľudí nebude súhlasiť, očakáva kritiku, a preto svoju knihu nazval "Dospělým vstup zakázán". Tým chcel dať najavo, že ho žiadne námietky dospelých nezaujímajú /porovnaj s. 56 a inde/. Otvorene zhadzuje rodičov pred ich dospievajúcimi deťmi /s. 56/, darmo potom na strane 114 tvrdí opak. To seriózny človek nerobí.

Čo dodať na záver? Možno túto knihu vôbec niekomu odporúčať? Ale áno, možno: príslušným orgánom prokuratúry. Je totiž odôvodnené podozrenie, že jej vydaním a rozširovaním bola naplnená skutková podstata § 205 ods. 2, pís. a, b, c Trestného zákona.

-Hlb-

Poznámka redakcie: Kvôli informovanosti čitateľov uvádzame znenie hore citovaného § 205 Trestného zákona:

§ 205

Ohrozovanie mravnosti

/1/ Kto uvádza do obehu alebo robí verejne prístupnými tlačovinu, film, vyobrazenie alebo iný predmet, ktoré ohrozujú mravnosť, alebo

kto taký predmet za tým účelom vyrobí alebo prechováva, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím veci.

/2/ Odňatím slobody až na dva roky sa páchateľ potresce,

/a/ ak spácha čin uvedený v odseku 1 v značnom rozsahu,

/b/ ak ohrozí takým činom mravnosť osoby mladšej ako osemnásť rokov, alebo

/c/ ak spácha taký čin pre zárobok.

AKO JE TO S ATEIZÁCIOU NÁŠHO ŽIVOTA

V súvislosti s otázkou práva človeka na náboženskú slobodu kolínsky arcibiskup kardinál Joseph Höffner píše:

"V Posolstve o ľudských právach, ktoré zverejnili pápež a biskupi rímskej synody 23. októbra 1974, sa verejne pranierujú tie sociálne systémy a sociálne štruktúry, ktoré napomáhajú porušovanie ľudských práv. Na tomto mieste sa poukázalo na biskupskej synode nielen na Latinskú Ameriku, ale i na tie štáty, ktoré sa hlásia k militantnému ateizmu a veľmi drasticky zasahujú do evanjelizácie. Jedna z dvanástich rečových skupín synody protestovala vo svojej správe proti 'duchovnému, ideologickému a náboženskému útlaku' bežnému v týchto štátoch, o ktorom sa v západnom svete 'žiaľ, často z obavy pred verejnou mienkou mlčí'.

'Nie je úlohou štátu', vyhlásil istý biskup z jednej z týchto krajín, 'vychovávať občanov pre náboženstvo bez viery' a 'používať verejné peniaze, ktoré pochádzajú od všetkých občanov, aj od veriacich, na ateistickú propagandu'. 'Privilegovaní' sú v týchto štátoch 'neveriaci'. Kresťania musia žiť 'v strachu a skrytosti'; vládnúcim svetonázorom je totiž 'dialektický materializmus'. Komunistická propaganda sa, pravda, pokúša 'prostredníctvom servilných organizácií, napríklad aj skupín pokrokových katolíkov' šíriť mienku, 'že komunistický štát proti náboženstvu nebojuje', v čom ho podporujú 'aj tlačoviny západných katolíckych pokrokárov'."

Tento dlhší citát z cudzieho prameňa nám umožnil bez akýchkoľvek vstupných úvah dostať sa priamo k jadru veci. Nemienime rozoberať danú tému zo všetkých stránok, pokúsime sa iba ilustrovať uvedený citát tým, čo sa v tomto ohľade píše v našej tlači. Konkrétne si všimneme článok lektora ÚV KSS Tibora Halečku, ktorý pod titulom "Naliehavé úlohy rozvoja vedeckého ateizmu" uverejnila 28. januára 1986 bratislavská Pravda.

Spomenutý článok chce byť teoretický: "... je dôležité," píše autor, "aby nedochádzalo pri rozvíjaní vedeckého ateizmu ku krajnému prakticizmu." Ale súčasne pisateľ hovorí, že na to, "aby... táto veda mohla plniť" ... "významné úlohy vo formovaní spoločenského vedomia", ... "je žiadúce zabezpečiť jej primeraný rozvoj s výsledkami, ktoré by ešte výraznejšie ako doteraz prispeli k zefektívneniu vedeckoateistickej výchovy a propagandy". Tomu krajnému prakticizmu sa zrejme vedecký ateizmus jednoducho

vyhnúť nemôže, keď už raz v socializme - poznamenajme ironicky - veda je výrobnou silou. A preto "je potrebné vykonať viac v spracovaní teoretickometodických otázok vedeckoateistickej výchovy osobitne na všetkých stupňoch škôl, ale aj v tvorbe učebných textov, metodických materiálov, názorných pomôcok a pod.". Jedným dychom sa však k tomu dodáva: "Z hľadiska rozvoja socialistickej demokracie, ale aj z hľadiska potrieb boja proti falzifikáciám postavenia náboženstva a cirkvi v socialistickej spoločnosti sa žiada výraznejšia spolupráca vedeckého ateizmu a vied o štáte a práve." Chtiac-nechtiac sa nám tu musí natískať, s ohľadom na často deklarované tesnejšie spojenie vedy s praxou, analogicky k prerastaniu "vedeckého ateizmu" do ateistickopropagandistickej praxe predstava praktizovania "vied o štáte a práve" pomocou politickomocenských prostriedkov...

Ako vidieť, vedecký ateizmus ako teoretická veda to nemá u nás vonkoncom ľahké. Navyše /žasni, čitateľ!/ jeho poslaním je aj mať na pamäti záujmy veriacich: "...vedecký ateizmus je nielen teoretickým zdôvodnením požiadavky dôsledného boja proti klerikalizmu a klerikálnemu antikomunizmu, ale aj zdôvodnením praktickej politickej spolupráce komunistov a veriacich pracujúcich, prípadne pokrokovo politicky orientovaných duchovných v rôznych cirkvách v praktickom zápase za hodnoty mieru, demokracie a socializmu. Okrem triedneho hľadiska to vyplýva z poznania zákonitostí svetonázorového vývoja."

/Mimochodom, celkom na okraj: onú spoluprácu s "pokrokovo politicky orientovanými duchovnými" sa usiluje v úvodníku Katolíckych novín č. 20/1986 dokladať poslanec SNR a člen Výboru SNR pre veci sociálne a zdravotné dekan Ján Zabák. Hovorí: "V SNR spolurozhodujem o všetkých zásadných otázkach..." Píše pozitívne o všeličom, nespomína však, či na onom fore pozdvihol svoj hlas, hlas katolíckeho duchovného, proti uzákoneniu bezproblémového vykonávania potratov.../

Vôbec z celého teoretického článku o vedeckom ateizme je jasné, že našich vedeckých ateistov vlastne nepríjemne taží malá úspešnosť praktickej ateistickej výchovy. Ťažko na nich dolieha, že tu "pretrváva dosť zjednodušení, ktoré zbytočne otvárajú priestor ideologickej aktivite klerikalizmu, predovšetkým jeho protiateistickým tendenciám". Znepokojujú ich "niektoré súčasné snahy o presadzovanie takej širokej definície náboženstva, aby sa do jej obsahu 'pomestili' aj iné spoločenské formy vedomia, spolu s tým aj pozitívne hodnoty v nich obsiahnuté". /Zaiste neradi počujú aj o ateizme ako o náboženstve bez viery v Boha/. Akútne pociťujú vo svojej práci nedostatok historického prístupu: "...otázky dejín náboženstva /navyše v kontexte svetových či národných dejín a dejín kultúry/ nadobúdajú ideologický charakter, stávajú sa predmetom ideologickej konfrontácie /vzťah náboženstva a historického pokroku, pôvod kresťanstva, cyrilometodovská tradícia, klerikálne falzifikácie dejín slovenského štátu, slovenských i českých národných tradícií a pod./." Zdá sa, akoby pritom zabúdali, že nedostatok historického prístupu si tu zavinili marxisti sami - o mnohých dôležitých faktoch dejín naše učebnice jednoducho zanovito mlčia...

Záväzným konštatovaním po dlhých rokoch ateizácie nášho života je priznanie, že v rozvíjaní psychológie náboženstva a ateizmu "máme značné medzery a nedostatok kádrov". Takéto citeľné nedostatky sú zrejme aj inde, najmä v zdôvodňovaní "vedeckého" svetonázoru: autorovi sa žiada "výraznejšia spolupráca pracovníkov vo filozofii a vedeckom ateizme s prírodovedcami pri riešení svetonázorových a metodologických otázok súčasných prírodných

vieď a v rámci toho pri rozpracovaní prírodovedeckých základov vedeckého ateizmu..."

Pri takýchto burcujúcich konštatovaniach mohol by tu nebodaj vzniknúť u niekoho ešte i klamný dojem, že veď je vlastne pre veriacich všetko v najlepšom poriadku, keď si oficiálne hlásaný ateizmus tak ťažko musí obhajovať svoje pozície voči náboženstvu... Taký dojem by však mohol mať z pokrstených nanajvýš ten, kto je laxný a nezodpovedný vo veciach svojej viery a svojho svetonázoru, ten, ktorý nikdy nepocítil

- tarchu ústrkov v osobnom, profesijnom alebo spoločenskom postupe pre svoje vyhranené náboženské presvedčenie,
- obavu, že sa jeho deti, hoci s výborným prospechom, nedostanú na strednú alebo vysokú školu, ak niekto poukáže na to, že chodia do kostola, alebo azda i miništrujú,
- vnútornú bolesť, že nemá dosť síl na to, aby im dal plnohodnotnú náboženskú výchovu a eliminoval tak školskú výchovu ateistickú, ani dosť prostriedkov na vlastné vzdelávanie sa v katolíckej vierouke a mravouke...,

a tak ďalej, skrátka ten, kto nepociťuje na vlastnej koži realitu náboženskej "slobody" u nás len preto, že sám o tú slobodu nejaví záujem, že ju zapredal za pohodlie konzumného spôsobu života...

Ale je to už raz tak, že na ten náš "vedecký ateizmus" je priam šitý onen prívlastok "militantný", ktorý sa zdôrazňoval v úvodnom citáte. Čo iné totiž znamená neokrôchané okliešťovanie nášho náboženského života vo sfére výchovy, kultúry, spoločenského života, oznamovacích prostriedkov, vydavateľskej činnosti, cirkevnej hierarchie, reholí, pastorácie, liturgických slávností... zo strany štátnej správy? Ak sa to všetko niekomu nezdá "až také hrozné" /"veď modliť sa ti nikto nezakazuje a zbytočne provokovať predsa nemusíš" - citát zo života!/, môžeme mu uviesť krikľavý príklad praktizovania militantného ateizmu. Rozdielnosť v praktikách u nás a inde tu síce je, ale nie v ich podstate, skôr iba v intenzite a dôslednosti pôsobenia...

Vo vojenskom mesačníku Aviacija i kosmonavtika, č. 1/1986, v článku pod titulom Náboženstvo - zbraň diverzií, spomína podplukovník A. Fedurin, kandidát filozofických vied, medziiným aj "pozitívne" skúsenosti z ateizačnej práce /on hovorí "ateistickej práce"/ v armáde medzi vojakmi základnej služby. Ponajprv formuluje, čo sa od tejto práce žiada: "Vnášať všetkými prostriedkami ideologického pôsobenia do vedomia vojakov systematické poznatky, vedecké predstavy o prírode, spoločnosti a myslení ľudí, poukazovať na neudržateľnosť náboženského obrazu sveta; premieňať odovzdávané poznatky na pevné a vedomé materialistické presvedčenie; vypracúvať na základe týchto presvedčení ateistické správanie sa čiže také konanie vojakov, ktoré nepripúšťa nijaké kompromisy s náboženstvom a cirkvou, náboženskými zvykmi a obradmi." A potom rozpráva, ako sa organizujú vo vojenských útvaroch "ateistické živé noviny": "Najprv si letci vypočujú prednášku o tom, ako imperializmus využíva náboženstvo v súčasnom ideologickom zápase. Potom dôstojníci, práporčíci, vojaci na konkrétnych príkladoch a faktoch ukazujú cieľavedomosť náboženskej propagandy, jej orientáciu na rozličné vrstvy obyvateľstva podľa vekového a národnostného rozvrstvenia, a osobitne na mládež, medziiným na mladíkov v povolávacom veku a mladých vojakov. Cez prestávku členovia knižničnej rady oboznámia účastníkov tejto akcie s tematickou knižnou výstavou ateistickej literatúry. Vydanie živých novín sa zakončí premietnutím dokumentárnych a krátkometrážnych filmov odhaľujúcich 'zázraky' cirkvi, pravú tvár zarytých antikomunistov v sutanách a tiež filmov

nabádajúcich občanov, vojakov k politickej ostražitosti."

Lenže toto je iba akýsi úvod k "individuálnym formám práce". "Prvé zoznamovacie besedy s nováčikmi, korešpondencia s rodičmi, výrobnými alebo školskými kolektívmi, sústavné štúdium ľudí počas bojovej prípravy, v bežnom živote aj pri oddychu, to všetko dáva veliteľom, politickým pracovníkom, straníckym a komsomolským aktivistom presnú predstavu o tom, či sú, alebo nie sú v jednotke veriaci vojaci, a pomáha vypracovať v prípade nevyhnutnosti účinné opatrenia na to, aby sa jednotliví vojaci vymotali z pavučiny náboženského opojenia."

Skrátka, armáda nemôže trpieť vo svojich radoch veriacich vojakov. Ak takí sú, musí ich stoj čo stoj "prevychovať" na ateistov. Skúsenosti z ateizačnej práce v konkrétnom vojenskom útvare dávajú sa tu všetkým ostatným zložkám armády za vzor.

V spomenutom príklade ide o najmilitantnejšie vstupovanie ateistickej ideológie do súkromia človeka, navyše človeka v takom postavení, v akom sa nemôže tomuto vstupovaniu nijako vyhnúť, nietožeby mohol účinne hájiť proti nemu svoje presvedčenie. V takomto kontexte akékoľvek oficiálne deklarovanie slobody vierovyznania stráca svoj zmysel, je iba nepodarenou rozprávkou...

/Anton/

...K NEPOŠKVRNENEJ A SEDEMBOLESTNEJ

2. časť

Pravdy o Márii sú pravdami o Ježišovi.
Poznajme Máriu, aby sme lepšie poznali Ježiša.

Ktosi Ježišovi povedal: "Hľa, tvoja matka a tvoji bratia stoja vonku a chceli by s tebou hovoriť!" On však odpovedal tomu, čo mu to oznámil: "Kto je moja matka? A kto sú moji bratia?" I vystrel svoju ruku na učeníkov a vyhlásil: "Hľa, moja matka a moji bratia! Lebo kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, ten mi je bratom, sestrou i matkou." /Mt 12, 47/

Túto príhodu považujú mnohí za zdôvodnenie neoprávnenosti mariánskej úcty. Veď ani Ježiš sa k nej nehlásil. Je teda len verným nasledovaním Krista podobne odmietavo sa stavať k Márii.

Aké to povrchné pochopenie týchto slov Písma! Je dosť dôvodov hľadať iné vysvetlenie - vychádzať asi z toho princípu, ktorý je základom pre pochopenie Ježišom požadovanej nenávisti ku všetkým i k sebe u toho, kto chce ísť za ním. Podľa toho Ježiš bol viazaný svojím učením takto sa zachovať voči matke. Veď učí: "Kto viac miluje otca alebo matku ako mňa, nie je mňa hoden." /Mt 10, 37/ Aj od svojich učeníkov žiadal, aby všetko opustili a nasledovali ho. Keby bol teraz zanechal svojich poslucháčov a bežal by za svojou matkou, bol by poprel svoje učenie; bol by takým, čo vodu káže, a víno pije. On skrátka nemohol ináč konať. Jeho poslucháči poznali len prirodzený vzťah Ježiša a Márie a pred týmto musel Ježiš nevyhnutne uprednostniť nadprirodzený vzťah k svojim poslucháčom. To, že Mária má prvé miesto medzi tými, čo plnia vôľu Otca, ešte muselo ostať skryté. Kto je Mária v nadprirodzenom poriadku, to ešte nemohol povedať, lebo ešte nepišla jej hodina, tak ako aj on sám sa nevyjavoval, kým neprišla jeho hodina. Vyjaviť to

pripadlo až medzi tie veci, ktoré ponechal na Ducha Svätého: "Ešte vám mám mnoho rozprávať, ale teraz by ste to neznieśli. Keď však príde on, Duch pravdy, vyučí vás všetkej pravde" /Jn 16, 12n/.

Mária je teda zatiaľ v očiach všetkých len prirodzenou matkou Ježišovou. A tento vzťah musel Ježiš nevyhnutne podriadiť svojej požiadavke: "Ak niekto prichádza ku mne a nemá v nenávisti svojho otca, matku, ženu, deti, bratov, sestry, ba aj vlastný život, nemôže byť mojím učeníkom" /Lk 14, 26/.

To, čo žiada Ježiš od všetkých, ktorí ho chcú nasledovať, to žiada aj od seba, aj od Márie. Aj ona musí opustiť Ježiša, svojho syna, aby nasledovala Ježiša - ako Krista, svojho Boha. V jej prípade je to zložitejšie, pretože to, čo musí opustiť a čo má nasledovať, je ten istý Ježiš. Musí sa zrieckť prirodzeného vzťahu k nemu v prospech nadprirodzeného. Napokon, to žiada Boh od nás všetkých vo vzťahu k našim blízkym. Musíme pretrhnúť prirodzené puto a vytvoriť s nimi puto nadprirodzené. Musíme byť od všetkého a od všetkých vnútorne odpútaní.

Aj sv. Pavol píše, ako máme žiť: "... Kto má ženu, akoby nemal... kto kupuje, akoby nekupoval..." /1 Kor 7, 29-31/. Ježiš žiada zrieckť sa lásky v prirodzenom poriadku v prospech lásky v nadprirodzenom poriadku. Zrieckť sa lásky z pohnútok svojho "ja" v prospech lásky z pohnútok z Boha - v prospech lásky ku všetkým, blízkym i cudzím, dobrým i hriešnikom, i k nepriateľom, v prospech lásky dokonalej. Teda Ježišova požiadavka nenávidieť je práve v prospech lásky, tak ako odvrhnutie matky je v prospech puta k nej v nadprirodzenom poriadku, a teda v prospech opodstatnenosti našej úcty k Matke.

Všetko opustiť, zrieckť sa prirodzených vzťahov požaduje totiž Ježiš od tých, ktorých povoláva k vyššej úlohe. Keď to požaduje od Márie, je to jasným znakom, že ju povoláva k úlohe pre Kráľovstvo Božie. Až teraz sa dostáva táto príhoda Ježiša a Matkou do jasného svetla a ukazuje pravý obraz Krista. Kto ju nepochopil, ten nielenže nepochopil pravdu o Márii, ale nepochopil Krista, jeho počin, nepochopil jeho dielo - teda cirkev, v ktorej má Mária takú nenahraditeľnú úlohu, akou je úloha Matky.

Ježiš pripravuje svoju matku na jej úlohu už ako dvanásťročný v chráme. Už vtedy trhá prirodzené puto k nej a ona, vnímavá a poslušná, si to zachováva v srdci. Vtedy sa Mária zrieka svojho syna v prospech Otca. A Otec ju, takto pripravenú, hneď poveruje úlohou - duchovným vedením svojho Syna. Ak by to nebolo tak, potom máme zlú mienku o Ježišovi - že totiž nedodržal slovo: Odpútal sa od matky, lebo musí byť vo veciach svojho Otca, a vzápätí opúšťa veci svojho Otca a vracia sa k matke. Nie, Ježiš je stále ten istý, zvrat nenastal u neho, ale u matky. Tá sa zmenila z prirodzenej matky na Matku v nadprirodzenom poriadku. A preto keď Ježiš odchádza späť do Nazareta, ostáva vo veciach svojho Otca a plní jeho vôľu. "Veci Otca" sa presúvajú do Nazareta. Nevernym správcom sa odníma vinica a dáva sa pokornej Služobnici. A Ježiš, zotrvávajúci už vo "veciach svojho Otca", ju pripravuje na jej úlohu pre Kráľovstvo Božie. Svojich učeníkov pripravoval tri roky na ich úlohu. Ale Máriu pripravoval celý život.

Zatiaľ skrýva toto veľdielo Otca, tento svoj pozemský raj, túto nevestu Ducha Svätého a Matku všetkých, tak ako skrýval svoje božstvo, kým to bolo treba. Uzdravených posiela: "Ukážte sa kňazom", nariaďuje priniesť predpísanú obetu a sám plní všetko podľa Starej zmluvy. Zatiaľ v skrytosti Nazareta už "všetko činí nové".

Až prišla hodina, pre ktorú prišiel - mesiášska hodina. Vtedy od-chádza k Otcovi a svojich, ktorých tu zanecháva, zveruje Matke.

Tento Kristov čin býva tiež nepochopený tými, ktorým otec lži úspešne zatemnil ženu, čo Boh postavil proti nemu v raji. Chápu tento Kristov čin ako zabezpečenie svojej matky v prirodzenom zmysle. Aké zlé svetlo vrhá takéto pochopenie veci na Krista! Zaraďuje Krista medzi tých, ktorí sa za života nevšímavo správali k svojim rodičom a po smrti im postavili honosný pomník. Ba ešte horšie: Kristus pred smrťou zrádza svoje učenie a skutkom popiera celý svoj život! Sám žiada od svojich učeníkov, aby všetko opustili pre Kráľovstvo Božie. Aj Zebedej sa musel zrieť svojich dvoch synov Jakuba a Jána a ostať bez ich zabezpečenia. A tohto Jána, ktorý pre Kráľovstvo Božie zanechal svojho otca Zebedeja na lodke len "s najatými pracovníkmi" /Mk 1, 20/, tohto Jána teraz Ježiš zaťažuje starosťou o svoju matku! Ježiš zrádza Kráľovstvo Božie, berie mu jediného verného, čo ostal. Všetko sa ruší, vracia sa do prirodzenej roviny.

Aké veľké nedorozumenie sa skrýva za nesprávnym pochopením Kristovho činu na kríži! Aký obrovský úspech Satana zatemniť Máriu!

Ježiš už dávno bol komusi odovzdal svoju nazaretskú dielňu a Máriu už tri roky hmotne nezabezpečoval, na tom nič nemení jeho smrť. Keby sa bol chcel postarať o ňu v prirodzenom zmysle, bol by to isto urobil už skôr, aspoň pri poslednej ceste do Jeruzalema, veď vedel, čo ho tam čaká. A keby to bol naozaj nechal na poslednú chvíľu na kríži, boli by jeho slová Jánovi zneli: "Ján, zaveď moju matku do Betánie". Veď tam, v dome Lazara, ktorý ďakoval Ježišovi za svoje vzkriesenie, by bola iste lepšie zabezpečená ako u Jána, ktorý musel všetko opustiť. V kruhu Lazarových sestier, ktoré tak rady počúvali Ježiša, mohla prežiť zaslúžený odpočinok. Ony by iste rady spomínali s ňou na príhody s Ježišom, ktorý býval často ich hosťom, dychtivo by počúvali Máriino rozprávanie o Ježišovi. Keby len o to išlo, tu by bola Mária najlepšie zabezpečená z každej stránky. A apoštoli, slobodní od akejkoľvek záťaže, sa mohli úplne venovať šíreniu Kráľovstva Božieho. Skutočnosť však poznávame inú.

Jedine také poznanie právd o Márii, ako zjavuje Duch Svätý Kristovej cirkvi, nám ukazuje pravdu o Ježišovi. Ukazuje nám Ježiša bez akejkoľvek chyby. Celý svoj život plnil vôľu Otca, celý život uprednostňoval nadprirodzené pred prirodzeným, tomu zostal verný aj v poslednej hodine. V hodine, pre ktorú prišiel - v tej "svojej hodine" - myslí len na veci Kráľovstva Božieho. Slová z kríža "Žena, hľa, tvoj syn! - Hľa, matka tvoja!" majú jednoznačný zmysel: Ježiš plní vôľu Otca. Žene, ktorú Otec postavil proti Hadovi, zveruje "potomstvo", o ktorom Otec hovoril už v raji. A týmto deťom Božím, ktoré mu práve vykúpil svojou vlastnou krvou, predstavuje ich Matku.

Mária sa ocitá v kruhu apoštolov, pevne k nim pripútaná. Je ich oporou, bezpečím, Matkou. Je Matkou cirkvi, ktorá sa rodí. Je Matkou cirkvi po všetky veky. Toto je úloha, na ktorú ju Ježiš pripravoval. Toto je jej úloha, čo Duch Svätý zjavuje Kristovej cirkvi, založenej na skale Petrovej, ktorú brány pekelné nepremôžu.

x x x

Mária, Matka Ježišova a naša drahá Matka, daná nám z kríža! Chceme byť CELÍ TVOJI, spolu s naším najvyšším pastierom, ktorého

nám dal Ježiš po Petrovi. On i všetci biskupi a kňazi nášho národa zjednotení s ním nás zasvätili tvojmu Nepoškvrnenému Srdcu. My sme možno celkom nepochopili, čo sa odohralo, ale Ty, Matka, si zárukou, že sa nemusíme o to obávať. Ty si to prijala a berieš to vážne. Sama nás povedieš cestou, ktorou si ty sama išla. Sme ešte len na jej začiatku, ešte celkom nechápeme, ako si ani ty hneď nechápala. Ale chceme si, ako ty, zachovávať v srdci, čo Božie riadenie pred nás postaví. Chceme mať odvahu a chceme poslúchať ako ty. Matka, daj nám takú lásku k Bohu, akú si ty mala, aby sme len jemu žili. Daj nám svoju oddanosť, aby sme boli schopní kráčať s tebou i na vrchol Kalvárie.

Matka naša Sedembolestná, k tebe priviedol Boh náš národ jeho dejinnými okolnosťami. Chceme zachovávať vo svojom srdci toto poznanie Božej vôle a uvažovať o ňom. Chceme ho mať pred očami, ako si ty mala slová Simeonove. Chceme ťa nasledovať v celom tvojom živote, aby sme prišli až k jeho vrcholu, k tebe Sedembolestnej, Patrónke nášho národa a tak s tebou splnili Božiu vôľu.
V e ď n á s , M á r i a !

LÁSKA - NAJVÄČŠÍ ZÁZRAK V DEJINÁCH ĽUDSTVA

"Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa navzájom milovali, ako som vás ja miloval" /Jn 13, 14/.

O potrebe lásky vari nikto nepochybuje - tak prečo o nej hovoriť? A predsa, hoci sa v mene lásky spievajú pesničky, uzatvárajú manželstvá, zomierajú hrdinovia, v jej mene sa aj rozbíjajú už uzatvorené manželské zväzky, týrajú sa sokovia a pod. Prečo také protiklady? Sú tu dve základné príčiny: a/ chýba definícia lásky a každý tomuto pojmu dáva vlastný obsah a b/ chýba presvedčenie, že "láska má byť hodnotená ako hodnota číslo jedna, lebo je sama osebe zdrojom šťastia... Nielenže jej prítomnosť spôsobuje šťastie, ale jej neprítomnosť je zdrojom súženia" /B. Russell/. Pravda, autor už mal na mysli lásku správnu, ktorá nepozná slovo nepriateľ, nepozná žiarlivosť, je dobroprajná a teší sa z každého úspechu druhých /podrobnejšie pozri Veľpieseň lásky sv. Pavla - 1 Kor 13/. Vidí sa nám, že základným predpokladom pre život v láske je poznanie jej obsahu a v tejto úvahe sa pokúsime toto poznanie sprostredkovať.

Začneme tým, čo sa bežne za lásku označuje a čo sa považuje za jej prototyp. Je to citové vzplanutie dvoch ľudí, ktorí /ako sa to bežne formuluje/ nemôžu bez seba žiť. Okrem krásy tohto citu, ktorý vo svojom vrcholnom pôsobení obšťastňuje obidvoch partnerov, lebo sa snažia jeden druhému dobre robiť, začnú sa postupne prejavovať negatívne stránky, a to v okamihu, keď už o partnera netreba bojovať, keď prídu povinnosti /teda nie služobičky preukazované dobrovoľne/ a keď sa preto naplno ohlási vlastné ja. Cit sa stlmí, často celkom vytratí a sme svedkami nepochopiteľnej premeny - ľudia, ktorí tvrdili, že nemôžu bez seba žiť, hovoria, že nemôžu partnera ani vidieť. Je toto tá láska, ktorú sľubujeme až do smrti? Je toto tá láska, ktorú sme povinní preukazovať blížnym? Cit príde sám a práve tak sa sám vytratí! Môže byť cit hlavným nositeľom takého veľkého fenoménu? Asi nie!

Uveďme ďalšie mylné obsahové náplne slova láska. Mnohí ľudia si zamieňajú s láskou činnosť, ktorá s láskou súvisí, a namiesto aktívnej formy milovať druhých sa usilujú o to, aby oni boli

milovaní druhými. Tak vznikajú deformácie typu: Ja ho /ju/ mám milovať, a čo on /ona/? Namiesto lásky sa pestuje obchod - budem milovať len vtedy, keď budem milovaný. V takomto chápaní lásky bežne prichádza k tomu, že sa druhým snažíme predstaviť ako hodní lásky, a to zvádza k činnosti, ktorá je fixovaná na druhých, na patričnú osobu, nie na objektívnu normu. Navyše, robíme sa inými, ako v skutočnosti sme. Láska /ako my o nej uvažujeme/ má viesť k činnosti smerujúcej od nás k druhým a to k takej činnosti, ktorá je v súlade s mravným kódexom a sleduje dobro druhého. My tu vystupujeme ako subjekty dávajúce, nie prijímajúce.

Ako je to s objektom lásky? Mnohí tvrdia, že sú pripravení milovať, len neprichádza vhodná osoba, ktorej by lásku mohli preukazovať. Tu treba povedať, že láska je univerzálna a spočíva v našej ochote dávať, nie v zaľúbení v lákavom cite. Ten nie je ani nutnou, ani postačujúcou podmienkou správnej lásky. Je však veľkým pomocníkom pri preukazovaní lásky, lebo ju uľahčuje. To, pravda, neznamená, že sa ľudia majú deliť na vhodné a nevhodné objekty lásky. Milovať máme všetkých ľudí!

Ak je to tak, vzniká oprávnená otázka, čo je láska. Vyhnime sa kvetnatým formuláciám, ktoré nič nevysvetľujú, a obráťme sa k praktickým úvahám, z ktorých vyplynie správne chápanie lásky.

Z psychologického hľadiska človek je ponajprv ovládaný inštinktmi, ktoré sú zamerané na ochranu života a jeho zachovanie - to má spoločné s ríšou zvierat. Na rozdiel od ostatnej prírody však človek má aj rozum a slobodnú vôľu. Teórie, ktoré odvodzujú normy len z inštinktívnej úrovne, človeku síce zalichotia, ale ho nikdy neuspokoja. Produktom takéhoto myslenia je hlásanie lásky k priateľom a nenávisti voči ostatným a vyhovuje pudovej stránke človeka. Kam vedie, to dejiny zaznamenali mnohokrát. V akom postavení je človek vzhľadom na inštinkty, to najlepšie vyjadril sv. Pavol:

"Vieme, že zákon je duchovný. Ale ja som telesný, zapredaný hriechu. Ani neviem, čo robím, lebo nie to konám, čo by som chcel, ale robím to, čo /vlastne/ nenávidím... Viem, že vo mne, to jest v mojom tele, nie je dobré. Vôľu by som aj mal, ale dobré nerobím. Nerobím dobré, čo by som chcel, ale konám zlé, čo nechcem. Ale ak robím, čo nechcem, nie ja to robím, ale hriech, ktorý je vo mne. Badám teda ten zákon, že /vždy/ mi je naporúdzi zlé, keď chcem činiť dobré. Podľa vnútorného presvedčenia rád súhlasím so zákonom Božím, ale vo svojich údoch vidím iný zákon, ktorý bojuje proti zákonu môjho rozumu a podrobuje ma zákonu hriechu, ktorý je v mojich údoch. Biedny som ja človek. Kto ma vyslobodí z tohto tela, smrti určeného?" /Rim 7, 14-24/

Kde pramení toto poznanie? Vráťme sa k inštinktom. Všetky bytosti bojujú o svoju existenciu a v tomto boji zraňujú druhé. Príroda je objektívne v tomto zápase o život nevinná. Lev zabíja, nemôže inakšie. Človek sa však v tomto konaní od prírody podstatne odlišuje. Má rozum a slobodnú vôľu. Má mravné vedomie. Už nesmie konať iba inštinktívne, previňuje sa, ak koná ako lev. Z toho vychádza, že vina voči blížnym je to, čo zlé denne v zápase o svoju existenciu robíme druhým. Indivíduum zabíja, aby mohlo žiť; nejde však len o zabíjanie. Krádež, závisť, ohováranie - to je tiež vina /C. F. Weizsäcker, Dejiny prírody/. Toto poznanie a sila inštinktívneho sveta sú zdrojom výkrikov sv. Pavla. Sv. Ján inštinktívne hnutia označuje slovom svet a tiež radí: "Nemilujte svet, ani čo je vo svete! Ak niekto miluje svet, nemá lásky k Otcovi. Lebo čokoľvek je vo svete, je žiadostivosť tela, žiadostivosť očí a pýcha života. To nie je z Otca, ale je zo sveta. A svet

pominie, aj jeho žiadostivosť, ten však, kto koná vôľu Božiu, ostáva naveky." /Jn 2, 15-17/.

Ako uregulovať tento svet v ríši rozumných bytostí? Prvým pokusom bolo zákonodarstvo, ktoré malo uchrániť spoločenstvo ľudí pred následkami inštinktívneho konania. Dodnes sa o to zákonodarstvo pokúša. Zákon však je vždy výrokom negatívnym, zakazujúcim a ako taký pôsobí zvonka. Svojím imperatívom len odsúva vinu z viditeľného miesta na miesto neviditeľné, a teda nebezpečnejšie. Pán Ježiš často upozorňoval na to, že nie litera, ale duch zákona je dôležitý, a aj preto hovoril: "Počuli ste, že kedysi sa povedalo /zákon/: Nezabiješ!... Ja vám však hovorím, že každý, čo by sa /bez príčiny/ hneval na svojho brata, zaslúži si súd... Počuli ste, že sa povedalo: Nescudzoložíš! Ja vám však hovorím, že každý, kto žiadostivo pozrie na ženu, už scudzoložil s ňou vo svojom srdci" /Mt 5, 21-30/. A preto treba zmeniť samotné inštinktívne hnutia. To však nedokáže ani dobrá vôľa. Čo teda zostáva? Sv. Pavol nezostáva pri slovách zúfalstva, ale upozorňuje, že príchod Kristov nás zbavil púť, pretože "Čo nebolo možné zákonu, lebo bol slabý pre telo, to /uskutočnil/ Boh, keď v tele, podobnom hriešnemu, a pre hriech poslal svojho Syna a v tele odsúdil hriech" /Rim 8, 3/. Príchod Kristov je posolstvom lásky: "A v tom sa prejavila láska Božia k nám, že Boh poslal na svet svojho jednorodeného Syna..." /1 Jn 4, 9/.

Jediná cesta, ktorá je otvorená pre riešenie rozporu inštinktov a rozumu, je láska - premena človeka až hlboko do podvedomia, spojenie rozumu s inštinktmi, čo umožňuje uskutočniť taký postoj k druhým, ktorý bol predtým nemožný. Inštinktívne hnutia človeka sú jej stavebným materiálom. Na rozdiel od inštinktívnej starostlivosti o potomstvo, ktorá je vlastná celej prírode, kresťanská láska nie je slepá, je vidiaca, je to vidiaci postoj duše, ktorý ruší boj o existenciu /C. F. Weizsacker/. Ako ilustráciu pre túto formuláciu uvádza autor podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi. Len jeden okoloidúci chcel vidieť biedu toho druhého a pomohol. Z toho tiež vyplýva, že láska je vedomé používanie síl človeka na konanie dobra pre druhého.

Nie vždy a iste nie hneď je z tohto konania potešenie /a nečakajme ho v oblasti inštinktov/. Výstupom láskynemá byť chvíľková radosť z ukojenia inštinktívnych žiadostí, ale celková vnútorná pohoda človeka - šťastie. Prax lásky je spravidla spojená s obeťami, ale láska je fenomén, ktorý sa začína pri deliacej čiare medzi nereflexívnou prírodou a človekom a je jedinou cestou pre človeka, ako prežiť tento život šťastne. Posolstvo lásky svetu upadnutému do inštinktívnej oblasti života je samo osebe najväčším zázrakom v dejinách. Je to pevný bod, ktorý pomáha dostať sa nad onú deliacu čiaru a kvalitatívne zmeniť človeka a obraz sveta. Ak sa to takto chápe, pociťuje sa to ako milosť. Konštatujete, že sa to dodnes nestalo? Preveľká škoda pre ľudstvo! Aj z toho krásneho posolstva sme vedeli vyrobiť zákonodarstvo a zmeniť jeho pôvodný vnútorný význam, ako to výstižne hodnotí Häring /Láska je viac ako prikázanie/.

Človek chudobný v duchu či snažiaci sa o splnenie tohto blahoslavenstva má k takto chápanej láske dvere otvorené dokorán. V životnom štýle byť zaniká subjekt ako hlavný motív konania a človek je odhodlaný konať v prospech Dobra /služba človeku je v tom zahrnutá/. Už týmto rozhodnutím sa stáva slobodným pre lásku, lebo svet pod deliacou čiarou, svet inštinktov, sa dostáva do služieb jeho aktivity. Človek chudobný v duchu nenapĺňa žiadnu z inštinktívnych túžob a je otvorený pre potreby druhých. Stáva sa vidiacim. Touto cestou išiel Don Bosco, ktorý videl potreby opustených

chlapcov a zasvätil im celý život, pater Damián, ktorý videl biedu a potreby opustených malomocných a išiel im slúžiť, dr. Schweitzer, ktorý videl biedu afrických kmeňov a zriadil pre nich nemocnicu, Matka Terézia, ktorá to isté uplatňuje dnes v Indii. Tieto mobilizujúce príklady nespomíname preto, že sú jediné; história kresťanstva pozná nespočetné množstvo takýchto rozhodnutí a činnej lásky. Ešte viac je však /a to je pre nás najzaujímavejšie/ tých, ktorí, hoci sami vidia a pomáhajú, inými nie sú registrovaní, ale vykonávajú veľkú službu lásky vo svojich mikrookoliach. To je i návod pre nás - vidieť potreby vo svojej rodine, u susedov, spolupracovníkov - a pomôcť. Dnešná doba produkuje takéto potreby aspoň v takom množstve ako predchádzajúce - síce v inej podobe, ale práve tak vážne, ak nie vážnejšie. Množstvo opustených sirôt, starých rodičov, množstvo moderných otrokov alkoholu, sexu a pod. priam ponúka príležitosti pre tých, ktorí to s láskou /šťastím svojich blížnych a svojím/ myslia vážne. Len si znova uvedomujme: "Láska v zmysle kresťanskom nie je vec citu. Je to stav vôle, nie cítenia. Kresťanská láska k blížnemu sa veľmi líši od záľúbenia a náklonnosti. Prirodzená náklonnosť nie je ani cnosťou ani hriechom, tak ako nie je cnosťou ani hriechom, že niečo jem rada alebo neradi. Je to skrátka fakt. Čo však z tohto faktu urobíme, je alebo hriešne, alebo cnostné. Prirodzená náklonnosť nám však uľahčuje, aby sme ľuďom robili dobre. Lenže sympatia sama osebe cnosťou nie je " /Lewis, Hovory/.

PSYCHOLÓG MEDZI NAMI

Starostlivosť o zdravý život v našich rodinách

"Ja som však prišiel, aby mali život a mali ho v hojnosti." /Jn 10, 10/.

Život je dar, ktorý sme dostali od Boha. Zmyslom pozemského života kresťana je zušľachtenie tohto života a tým príprava na život, ktorý pre ľudstvo Boh pripravil vo večnosti. Tiež rodičia sú darcami života a v spolupráci s Bohom nesú zodpovednosť za prípravu svojich detí do života, a to tak po stránke duchovnej, ako aj po stránke materiálnej.

Dnes sa veľa hovorí o kríze rodiny, je viac "sociálnych sirôt" z rozvedeného či vnútorne rozpadnutého rodinného prostredia, mnohí rodičia z premiery svojich povinností nestačia na výchovu a spoliehajú sa na náhradné výchovné prostredia /škola, MŠ, družina, starí rodičia/. U mladých ľudí sa v čoraz väčšej miere vyskytuje nedostatok zmysluplného vzťahu k svetu a k sebe samému, čo má za následok vznik toxikománie, kriminality, agresívnych a asociálnych prejavov v čoraz nižších vekových kategóriách. Kresťanské rodiny žijú v prostredí, kde sa tieto javy vyskytujú, nemôžu ich popierať, ani ignorovať. Nemôžu svoje deti len chrániť pred zlými vplyvmi zvonka, musia sa starať o ich zdravý vývin, musia ich vyzbrojiť hodnotami, dávajúcimi zmysel života, ktorý sa pre ne stane skutočnou hodnotou, neporovnateľne lepšou, než sú všetky tie, ktoré by im ponúkli ich kamaráti alebo ktokoľvek iný. V tejto súvislosti si povedzme niečo o faktoroch vplývajúcich na duševné zdravie dieťaťa i celej rodiny a o základných pravidlách duševnej hygieny v rodine.

Výskumy ukazujú, že za poruchami správania u detí /s výnimkou porúch zapríčinených organickým poškodením mozgu/ sa skrývajú

rozličné problémy v rodine. Neuróza otca alebo matky, nedostatočné alebo povrchné citové väzby, ale aj prehnaná starostlivosť, konflikty v rodine, alkoholizmus, napäté vzťahy medzi jednotlivými členmi rodiny, nejednotnosť vo výchovných postupoch, prehnané nároky na dieťa, nejednoznačné vzťahy medzi rodičmi či rodičov k deťom /raz prehnaná láska, inokedy odmietanie/ atď. veľmi zle vplývajú na citlivú dušu dieťaťa. Tieto negatívne vplyvy sa môžu prejaviť rozmanitým spôsobom - dieťa je menej odolné, podľahne aj najmenšej infekcii, býva často choré, má rozličné bolesti, je plačlivé, trpí nechutenstvom, je precitlivelé, nevie sa sústrediť na hru ani inú činnosť, nevhodným spôsobom si vynucuje pozornosť dospelých či detí, má rozličné neurotické prejavy /zajakáva sa, pomočuje sa, má tiky, poruchy spánku, strach, trému.../, má poruchy správania sa /túla sa, klame, kradne, je agresívne.../. Pravdaže, dieťa môže mať aj iné neurotizujúce skúsenosti - zo škôlky, zo školy či vzťahov medzi rovesníkmi. Úlohou rodiny v každom prípade je pripraviť dieťaťu pokojné prostredie a dopomáhať mu k prejavom pozitívneho prispôsobenia sa životným situáciám.

Aké konkrétne opatrenia prichádzajú do úvahy? Ak sú problémy v rodine samej, treba sa postarať v prvom rade o zharmonizovanie vzťahov medzi rodičmi a ich duševné zdravie. V takýchto prípadoch nie je hanbou vyhľadať pomoc odborníka - psychológa či psychiatra. Podobne treba riešiť aj problémy detí. Každá kresťanská rodina by sa mala zamyslieť nad tým, nakoľko realizuje základné princípy duševnej hygieny rodiny, ktoré by sme mohli zhrnúť do týchto bodov:

- dbať o duševné zdravie rodičov, o vyrovnanosť, pokoj a vzájomné vzťahy v láske a bez napätí;
- zachovávať jednotný výchovný prístup rodičov k deťom vo všetkých oblastiach /odmena a trest, škola, kamaráti, duchovný život/; a rovnaký prístup ku všetkým deťom v rodine /bez upredmostňovania, zľahčovania pozície mladších a pod./;
- rozvíjať hodnotový systém detí so zameraním na hodnoty, ktoré nám núka Písmo svätý, prebúdzať u detí ušľachtilé záujmy, na ktorých majú účasť i rodičia;
- starať sa o duchovný rast celej rodiny, o vzdelávanie, sledovanie života cirkvi, o spoločnú modlitbu;
- prežívať voľný čas spoločne - prácou, obohacovaním vzájomných kontaktov, v prírode, nezanedbať pohyb na vzduchu a šport. Nemalo by byť pravidlom, že cez víkend idú staršie deti na výlet a mladšie k starým rodičom, aby si rodičia mohli odpočinúť či vykonať svoje povinnosti, ani nie je žiadúce, aby sa voľné dni venovali výlučne návštevám. Optimálne je, keď rodina prežíva dni voľna pospolu;
- nezanedbávať kultúru, umenie a literatúru-ani rodičia, ani deti, poukázať na klenoty kultúry a umenia všetkých dôb;
- mať kontakty so širšou rodinou vlastnou i s rodinami priateľov a známych, organizovať spoločné podujatia pre dospelých aj deti /výlet, Mikuláš, duchovná obnova/;
- zachovávať poriadok a režim v rodine - nie zotročujúci, ale pomáhajúci udržiavať poriadok vo vzájomných vzťahoch i v dušiach každého člena rodiny.

x x x

Nebeský Otče, prosíme ťa o ozdravenie života v našich rodinách, nech ich členovia rozmnožujú pravé hodnoty a dary života vo svojom prostredí, nech sú nositeľmi pokoja, radosti a pravdy pre svojich hľadajúcich bratov a sestry!

Utajené maličkosti

Z ohlasov na článok "Dôležité maličkosti"

S veľkým záujmom očakávame každé ďalšie číslo RoS. Sme manželia /6-roční/ s tromi deťmi. Zvlášť nás zaujal článok z rubriky "Psychológ medzi nami" z RoS č. 8. Stotožňujeme sa s autorom, že maličkosti sú pôvodcom veľkých napätí v rodine.

Autor sa sústredil na maličkosť a jej okamžitú likvidáciu. Zvlášť nová bola pre nás snaha zdôrazniť, že treba za každú cenu hneď likvidovať napätie v rodine. Veď dnes sa dokonca niektorí snažia zdôvodniť, že občasné hádky a napätia osviežujú život v rodine a spôsobujú väčšiu príťažlivosť partnerov a sladké záverečné udobrovanie. Nie raz sme videli film, kde manželka prebudila záujem u manžela až vtedy, keď naznačovala neveru s iným partnerom. Metóda "prvého kroku", ktorú autor presadzuje, sa nám zdá pravým kresťanským riešením konfliktu v rodine. Je to okrem toho i dobrá praktická rada.

Radi by sme však tento problém rozšírili o Utajené maličkosti. Záludnosť maličkosti je práve v tom, že pre jedného z partnerov je bezvýznamná a pre druhého znamená veľa. Príklady:
- manželka by rada večerala v reštaurácii, manžel to razantne odmietne, lebo to považuje za vrtoch;
- manželka vidí koniec týždňa v spoločnom oddychu, ale manžel si naplánuje imú, pravdaže, dôležitejšiu akciu/pre dobro rodiny/;
- je večer a jeden by sa chcel porozprávať, ale druhý má v pláne čítanie náboženskej literatúry;
- je vhodný čas na manželský styk, ale jeden z partnerov nemá záujem.

Nie každá z týchto "maličkostí" sa končí konfliktom. A tak sa rodí utajená maličkosť. Dôvodom na utajenie môže byť náš pocit poškodenia tým, že partner nevie, či táto vec je pre mňa dôležitá. Alebo naopak. Nie sme si istí, že vec je taká dôležitá, za akú ju máme. K jednej maličkosti sa pridá ďalšia a kôpka mínusov na strane partnera môže narásť až veľmi vysoko.

Myslíme si, že jedným zo spôsobov, ako predísť takémuto stavu, je úsilie oboch partnerov o odhalenie maličkostí. Každý by sa mal snažiť zisťovať, čo je dôležité pre toho druhého. Je to isto jeden z prejavov manželskej lásky kresťanov.

ŽIVOT S MODLITBOU

V predchádzajúcich číslach bulletinu Rodinné spoločenstvo sme v článkoch o modlitbe naznačili niektoré zásady ako, kedy a za čo sa modliť. Tento stručný návod mal byť pomôckou pre hlbší kontakt s Bohom. Modlitba tvorí neodmysliteľnú súčasť nášho života. Sv. Pavol hovorí: "O nič sa nestarajte, ale v modlitbe a prosbe s vďakou predkladajte svoje žiadosti Bohu" /Fil 4, 6/. Neznamená to však, že iba ústna modlitba je príležitosťou na rozhovor s naším Otcom. Žiť stále v prítomnosti Božej znamená, že sa Bohu prihovárame každým svojím skutkom - delíme sa o radosť z dobre vykonaného diela, o zármutok, ktorý pociťujeme pri nezdare, o problémy, s ktorými si nevieme poradiť.

Dieťa dáva najavo všetko, čo prežíva - radosť z peknej hračky, smútok a plač, keď ho niečo bolí. A keď sa cíti ohrozené, uteká do náručia otca. Neprihovára sa iba vtedy, keď niečo potrebuje. A my sme predsa Božími deťmi. Pociťujeme svoju absolútnu závislosť od nášho nebeského Otca. On vie o našich starostiach a potrebách prv, než ich vyslovíme, a dáva nám viac, než potrebujeme a si zaslúžime. Nevenujme teda Bohu iba chvíle, ktoré sme si vyhradili pre modlitbu. "Oblečte si Pána Ježiša Krista" /Rim 13, 14/, hovorí sv. Pavol.

Príkladom, ako byť v stálom kontakte s Bohom, nám môže byť sv. Ignác z Loyoly. Ignácov duch modlitby a nábožnosti bol založený na hľadaní a nachádzaní Boha vo všetkom. Sv. Ignác sa snažil hľadať Boha vo všetkých veciach. Pripomínal si jeho prítomnosť a pôsobenie vo svete a zjednocoval sa s Bohom nielen počas modlitby, ale v každej práci a v každom podujatí vykonávanom na väčšiu Božiu slávu. K vytváraniu takejto jednoty modlitby, práce a všetkého, čo konáme, vedie verná spolupráca s milosťou Božou.

Spolupracovať s Bohom znamená skúmať, čo Boh v prítomnom okamihu odo mňa žiada. Takéto skúmanie sa má robiť prostredníctvom modlitby za svetlo pre rozum a správne usmernenie vôle. Správne pochopenie Božej vôle nie je v dennom živote vždy ľahké. Často nám chýba istota, že sme sa rozhodli konať správne. Aby sme sa vedeli správne rozhodovať, treba sa usilovať mať dobrý úmysel - bez znakov sebelásky a márnivosti, a to nielen v zásadných veciach, ale i v maličkostiach. Dobrý úmysel by mal byť motivovaný aj úprimnou láskou, ktorá túži slúžiť Bohu a vyniknúť v tejto službe. Takto chápaný a praktizovaný dobrý úmysel je zjednotením vôle človeka s Božou vôľou, vnútorným oddaním sa Bohu a ustavičnou modlitbou. Náš život modlitby má byť taký, aby usmerňoval všetku našu činnosť, aby jej dával vnútornú duševnú radosť a silu v našom Pánovi. Ale i naša práca má dávať vzrast, silu i radosť našej modlitbe. V takto praktizovanej modlitbe život a všetko konanie človeka prestanú byť rozdelené na rozličné časti stojace proti sebe alebo bez vnútorných súvislostí. Do jedného organického celku ich zjednotí dôvernosť s Bohom nielen v modlitbe, ale i vo všetkých činnostiach každodenného života. V takejto modlitbe sa vytvorí jednota lásky k Bohu a lásky k ľuďom. Potom budeme vedieť hľadať Boha vo všetkom a slúžiť mu v úprimnom duchu a náš život bude plodnejší a radostnejší.

SLÁVNOSTI V RODINE A V CIRKVI

Pokračujeme v uverejňovaní životopisov svätých. Chceme vám priblížiť život a dielo patrónov, ktorých meno nosíte vy alebo niekto z vašich blízkych, svätých, ktorí sa pre mimoriadny spôsob života a neobyčajnú lásku ku Kristovi stali vzorom kresťanskej dokonalosti. Svätý František Saleský hovorí: "Život svätých nie je nič iné ako evanjelium predstavené v skutkoch." Svätí svojím životom dokázali vernosť Kristovmu učeniu a ukázali nám cestu. V ich radoch sa nachádzajú ľudia rozličného stavu, rozličného veku a z rozličných spoločenských vrstiev. Na ich životných cestách ich vidíme stúpať i klesať, slabnúť i silnieť, v sláve i v potupe, v pokoji i v búrkach - a konečne s milosťou Božou ich vidíme dosiahnuť večný cieľ. Môžeme si z ich života vybrať to, čo je nám blízke, čo zodpovedá našej mentalite, čo nás povzbudí a pomôže nám duchovne rásť. Pripomenme si v deň našich menín či

narodenín život nášho patróna alebo iného svätca.

Mená svätcov uverejňujeme podľa občianskeho i cirkevného kalendára.

17. januára: sv. Anton Pustovník

Sv. Anton Pustovník, nazývaný aj Opát, sa narodil okolo r. 251 v Komme, na severe Egypta. Pochádzal z bohatej kresťanskej rodiny. Keď mal 20 rokov, zomreli mu obaja rodičia. Anton prevzal starosť o rodinný majetok a o mladšiu sestru. To však netrvalo dlho. Keď raz Anton pri bohoslužbe počul slová evanjelia:"Choď, predaj svoj majetok a rozdaj chudobným, a budeš mať poklad v nebi", rozhodol sa prijať túto Ježišovu výzvu. Skutočne predal všetko, čo mal, peniaze rozdal chudobným a osamelej sestre a on sám začal viesť prísny pustovnícky život v modlitbe, práci a sebazapretí. Najskôr žil v blízkosti rodného mesta, neskôr ho túžba po samote priviedla do skalnej jaskyne v Líbyjskej púšti a napokon do pustých vrchov medzi Nílom a Červeným morom. Okrem dobrovoľného hladu, smädu a kamenného lôžka Anton s obdivuhodnou spokojnosťou znášal i tvrdé púštne podnebie. To však nestačilo. Dlhé roky ho trápili ťažké pokušenia. Diabol ho prenasledoval v rozličných podobách: anjelských, ľudských i zvieracích. Anton v modlitbe a prísnej sebadisciplíne vždy zvíťazil, ale bolo to ťažko vybojované víťazstvo.

Obdivuhodný spôsob života sv. Antona neostal v tajnosti. Vyhľadávali ho nielen jednoduchí ľudia, ale i mnísi, kňazi a biskupi. Písomne sa naňho obrátil aj sám cisár Konštantín Veľký a jeho synovia. Keďže Anton mal tiež povesť divotvorcu, prichádzali k nemu mnohí chorí, aby s jeho pomocou dosiahli uzdravenie. Viacerí z návštevníkov sa rozhodli ostať v jeho blízkosti a nasledovať ho. Preto sa Anton Pustovník niekedy označuje za zakladateľa mníšskeho života. On sám však nezaložil nijakú mníšsku komunitu. Žil v púšti viac ako 80 rokov. Zomrel vo vysokom veku asi 105 rokov. Po celý čas si v tomto drsnom prostredí zachoval veselosť a ku všetkým, s ktorými sa stretol, bol vľúdny a prívetivý.

Príklad sv. Antona pritiahol a podnietil mnohých. Keď svätec zomieral, egyptská púšť priam kvitla svätosťou pustovníkov, ktorí hľadali samotu v celách alebo jaskyniach a "podobali sa" - podľa slov sv. Atanáza - "chrámom, ktorých nebeské chóry ustavične spievali žalmy."

Sv. Anton Pustovník mal prenikajúco silný vplyv na svoju generáciu i ďalšie pokolenia. Podľa jeho vzoru sa utvárali i na Západe pustovnícke spoločenstvá. Po prenesení svätcových pozostatkov do Francúzska sa veľmi rozšírila jeho úcta i v tejto krajine. Vznikol tu osobitný rytiersky rád sv. Antona a viaceré bratstvá na opatrovanie chorých. Veľká duchovná sila sv. Antona, prameniaca z hlbokej viery, mu pomáhala prekonávať všetky slabosti a pokušenia. V tom je pre nás veľkým povzbudením a príkladom. Sv. Anton Pustovník nám svojím životom ukázal, že pokoj a šťastie nemožno nájsť v hluku tohto sveta, ale v tichom ponorení do modlitby a vo vernom plnení svojich povinností.

30. januára: sv. Ema

Táto svätica sa narodila v Nemecku a žila okolo roku 1000. Bola sestrou paderbornského biskupa sv. Megenverga. V mladom veku sa vydala za grófa Ludgera, ktorý však zomrel už po niekoľkých rokoch manželstva. Od jeho smrti žila 40 rokov vdovským životom a dozrela do duchovnej dokonalosti.

Keď jej manžel zomrel, bola Ema bohatou a krásnou ženou. Mohla, povedané dnešným spôsobom, začať znova žiť, to znamená po druhý raz sa vydať a opäť viesť čestný a čnostný život po boku druhého manžela a založiť si novú rodinu. Namiesto toho však si zvolila menej pohodlný život, zriekla sa vábivých možností. Neviedla ju k tomu nenávisť k svetu, ani neupadla do duševnej letargie, ale rozhodla sa využiť svoj vdovský život pre dobro blížnych, najmä modlitbou a skutkami kresťanskej lásky.

Ema zdedila veľmi veľký majetok, ktorý investovala do rozličných dobročinných ústavov a rozdelila ho chudobným. Keď v roku 1040 zomrela, nemala už svoje bývalé hmotné statky. Stala sa tak vzorom kresťanskej vdovy, nie neúčinne trúchliacej, ale naplno kresťansky žijúcej v nových podmienkach. Sv. Ema nechápala svoje vdovstvo ako chorobnú vernosť svojej vzdialenej spomienke. Žila ako žena, ktorej najvyšším poslaním je dávať sa druhým, a tak prispievať k rozmnožovaniu života v zmysle sociálnom i duchovnom.

31. januára: sv. Ján Bosco

Tento významný svätec 19. storočia a zakladateľ rehoľnej spoločnosti saleziánov pochádzal zo severného Talianska, z blízkosti mesta Turína. Narodil sa 16. 8. 1815 v osade Becchi, patriacej do mestečka Castelnuovo d'Asti, ktoré neskôr pomenovali na svätcovu počesť Castelnuovo Don Bosco. Pochádzal z chudobnej rodiny. Už v detstve sa u neho prejavil zvláštny dar - dar prorockých snov. Ako deväťročný mal raz sen, v ktorom sa mu zjavilo budúce životné povolanie: výchova chlapcov, o ktorých sa nikto nestaral, ktorých vychovávala ulica. Mal ich premeniť na Božie dietky, a to nie násilím, ale láskavosťou, vyučovaním a vedením k nábožnému životu. Ján začal svojským spôsobom uskutočňovať toto povolanie už ako chlapec. V nedeľných popoludniach zhromažďoval chlapcov na lúke blízko rodičovského domu a tam ich zabával akrobatickými kúskami a šikovnosťou. Na konci predstavenia im zopakoval kázeň, ktorú počul predpoludním v kostole. Vďaka veľkému nadaniu, mimoriadnej pamäti a silnej vôli aj popri hmotných nedostatkoch absolvoval filozofické a teologické štúdiá a 5. júna 1841 prijal kňazské svätenie.

Don Bosco dobre pochopil, že v novom, rodiacom sa priemyselnom svete treba pripraviť mladých ľudí do života, a to nielen morálne, ale aj z odbornej stránky. Preto jeho apoštolát, ku ktorému smerovali všetky jeho dovtedajšie námahy a túžby, začal medzi dorastajúcimi chlapcami, zvlášť medzi chudobnými a opustenými. Mal tiež veľkú pedagogickú predvídavosť a vo svojej výchovnej práci začal uplatňovať preventívny systém, ktorým sa snažil predchádzať u mladých chlapcov chybám i pokleskom. Nemal potrebné budovy a zariadenia, zato mal všade ťažkosti, s ktorými musel zápasiť. V apríli 1846 sa usadil na zlopovestnom turínskom predmestí Valdocco. Tam vybudoval prvé oratórium. Bolo to miesto, kde sa mohli chlapci cez deň zhromažďovať, zabávať, učiť sa katechizmus i modliť sa. Pri oratóriu vznikol aj internát pre študentov a remeselníckych učňov a napokon tu postavili aj nový kostol. Všetko bolo zasvätené sv. Františkovi Saleskému. Tento láskavý svätec inšpiroval duchovné ideály, život a apoštolát Dona Bosca a dal i meno jeho dielu. Dielo Dona Bosca sa začalo nazývať saleziánskym dielom a jeho neskoršia rehoľná spoločnosť saleziánskou spoločnosťou. Don Bosco bol podľa vzoru sv. Františka Saleského tiež plodným spisovateľom. Je takmer neuveriteľné, že tento kňaz popri vyčerpávajúcej vychovávateľskej a organizačnej práci napísal také množstvo kníh a príležitostných článkov všetkých druhov.

Roku 1858 cestoval Don Bosco do Ríma, kde predložil pápežovi Piovi IX. plán na založenie rehoľnej spoločnosti, ktorá by sa

zaoberala výchovou chlapčenskej mládeže. Pápež predbežne súhlasil a Dona Bosca povzbudil. Konečné schválenie spoločnosti však neprišlo tak rýchlo a ľahko, ako Don Bosco očakával. Vyskytli sa vplyvní neprajníci, ktorí chceli zmariť začínajúce sa dielo. V zápase o schválenie svojho diela sa Don Bosco najčastejšie utiekal k Panne Márii-Pomocnici kresťanov. K nej sa obracal od svojho detstva, jej zasväcoval svoje podujatia a ju prosil o pomoc v ťažkostiach, jej zasvätil neskôr i hlavný kostol saleziánskej spoločnosti v Turíne. Konečne 1. marca 1869 bolo v Ríme schválené založenie saleziánskej spoločnosti a 3. apríla 1874 aj jej pravidlá.

Don Bosco bol veľmi zdržanlivý voči ženskému svetu a pôvodne sa nechcel zaoberať ženskou mládežou. Ale na naliehanie kňazov i cirkevných predstavených napokon r. 1872 založil spolu s Máriou Dominikou Mazzarellovou ženskú rehoľnú spoločnosť, ktorú nazvali Dcéry Panny Márie Pomocnice.

Popri všetkej geniálnosti nebol by mohol Don Bosco vykonať také veľké veci, keby nebol mal široký okruh ochotných spolupracovníkov a dobrodincov zo všetkých vrstiev. Vedel, že ich budú potrebovať aj pokračovatelia v jeho diele. Okrem toho chcel, aby títo veľkodušní priatelia mali účasť na duchovných dobrách saleziánskej spoločnosti. Preto pre nich založil roku 1876 osobitné združenie saleziánskych spolupracovníkov.

Za mnohé dobrá a rady ďakoval Don Bosco svojej matke Margite, ktorá s ním žila až do smrti, a nielen s ním, ale i so všetkými chlapcami, ktorých začal zbierať po uliciach a zhromažďovať vo svojom oratóriu. Zbožný vplyv jeho dobrej matky, ktorý zostane jej nesmrteľnou zásluhou, spolu s milosťou Božou ho pretvorili na jedného z najvýznamnejších svätcov našej doby.

Don Bosco zomrel 31. januára 1888. Saleziánska spoločnosť mala vtedy už 6 inšpektórií /rehoľných provincií/, v ktorých bolo 57 domov so 774 rehoľníkmi a 276 novicmi.

Zakladateľ saleziánov mal za života veľa obdivovateľov, ale i veľa neprajníkov. Mnohí z nich zmenili svoj postoj a ctili si ho ako mimoriadneho kňaza a apoštola. Obdivovali jeho inteligenciu, srdečnosť, bezhraničnú obetavosť, s akou dal všetky svoje schopnosti do Božej služby a do služby opustenej mládeži. Úcta k Donovi Boscovi pokračovala i po jeho smrti. Cirkev vyhlásila Dona Bosca za svätého roku 1934. Pápež Pius XII. ho vyhlásil roku 1958 za nebeského ochrancu učňovskej mládeže.

Dielo sv. Jána Bosca sa úspešne uchytilo a rozvíjalo i na Slovensku. Prvým pôsobiskom saleziánov tu bol Šaštín. Roku 1949 mali saleziáni na Slovensku už 13 domov s 280 rehoľníkmi. Ani násilná likvidácia v apríli 1950 neznemožnila ich ďalšie účinkovanie.

23. februára: sv. Polykarp

V novom kalendári sa presunula pamiatka sv. Polykarpa, biskupa a mučeníka, z 26. januára na tento deň.

Sv. Polykarp sa narodil okolo roku 70 v maloázijskom meste Smyrne, čo je terajší Izmir v Turecku. Už v detstve sa dostal do styku s apoštolmi. Bol žiakom sv. Jána Evanjelistu, ktorý ho roku 96 vysvätil za biskupa smyrnianskej cirkvi. Ako biskup zaujímal popredné, ak nie priam vedúce miesto medzi biskupmi Malej Ázie. S veľkou horlivosťou bdel nad zachovávaním pravej viery a neúnavne pracoval na obrátení Židov a pohanov na kresťanskú vieru.

Polykarp bol už veľmi starý, keď vypuklo v Ázii silné prenasledovanie kresťanov. Keď sa dozvedel, že i jeho hľadajú prenasledovatelia kresťanov, zo strachu pred vlastnou slabosťou sa skryl, a to preto, že "vo svojej pokore nemal dôveru k sebe samému". V úkryte sa modlil ku Kristovi o potrebnú vytrvalosť a neohrozenosť, ak bude treba, aby aj on dokázal podstúpiť i tú najťažšiu skúšku. Roku 156 rímske úrady uväznili Polykarpa a nútili ho, aby sa zriekol kresťanskej viery. Polykarp sa správal pokojne, a pritom zostal pevný. Keď ho predviedli pred vyšetrujúceho prokonzula, ten mu povedal: "Potup Krista, a prepustím ťa." Nato svätý odpovedal: "Šesťdesiatosem rokov slúžim Kristovi, a nikdy mi nič zlé neurobil. Ako by som mohol teda potupiť svojho Kráľa a Spasiteľa?" Staručkého biskupa odsúdili na smrť. Privliekli ho na štadión plný pohanov, ktorí sa nemohli dočkať jeho smrti. Aj tam ešte na neho naliehali: "Maj ohľad na svoju starobu a obetuj cisárovmu božskému géniu." Polykarp však znova zavrtel svojou šedivou hlavou. Keďže dav horel netrpezlivosťou, radil mu prokonzul: "Vyhovej ľudu a urob, čo si želá." Nato mu on odvetil: "Ľud nie je oprávneným sudcom, pred ktorým by som sa musel ospravedlňovať." Keď mu vyhrážali dravými šelmami a upálením, starý biskup sa v tejto ťažkej skúške správal obdivuhodne pokojne, teraz už bez strachu a s odovzdanosťou do Božej vôle. Zástup pohanov a Židov, ktorí zvlášť nenávideli Polykarpa, žiadal, aby ho upálili. Sudca ich žiadosti vyhovel. Keď potom Polykarp vystúpil na hranicu, predniesol ešte modlitbu, ktorá sa končila slovami: "Buď teda vždy požehnaný, Pane, a nech je po všetky veky velebené a chválené tvoje meno."

Hrdinská mučenícka smrť sv. Polykarpa nech je nám povzbudením, že i v našich utrpeniach a ťažkostiach sa môžeme stať silnými, ak sa s dôverou obrátime na toho, ktorý utrpením zvíťazil nad každým zlom - na Ježiša Krista.

14. marca: sv. Matilda

V dejinách nosilo toto meno niekoľko veľkých žien, ktoré vynikali cnosťou a svojím dôležitým spoločenským postavením. Medzi najslávnejšie patrí sv. Matilda, známa ako Matilda Saská. Bola manželkou nemeckého kráľa Henricha a matkou Ota, ktorý sa neskôr stal cisárom. Dvadsaťtri rokov žila v šťastnom manželstve, ktoré Boh obdaril piatimi deťmi. Matilda sa s materinskou starostlivosťou venovala výchove detí. Viedla ich k zbožnosti a k láske k blížnemu. Zachovala si aj ako kráľovná prostotu ducha a sama vykonávala charitatívnu činnosť medzi chudobnými a núdznymi.

Nesmieme sa však domnievať, že Matilda, pretože bola kráľovnou, mala uľahčenú cestu k duchovnej dokonalosti. Naopak, stala sa skutočnou mučenicou aj preto, že bola kráľovnou. Po smrti manžela vznikli medzi jej synmi sváry a rozbroje o kráľovskú korunu, ktoré jej ako matke veľmi strpčovali život. To však nebolo všetko. Matilda bola veľkodušná v láske a neúnavná v konaní dobra. Kým mala po boku manžela, ktorý ju miloval a povzbudzoval, bola pre svojich poddaných anjelom. Keď však jej manžel Henrick zomrel, jeho dvaja synovia začali nielen bojovať medzi sebou o nástupníctvo, ale otvorene obviňovali matku, že premrhala rodinný majetok a kráľovské príjmy a daní svojou prehnane štedrou dobročinnosťou. Aby ju ponížili, odobrali jej majetky, ktoré dostala ako veno, i dôchodok, ktorý jej patril ako kráľovnej. Štedrá kráľovná tak klesla na úroveň úbožiakov, ktorých predtým sama podporovala. Tento synovský nevďak bol pre Matildu trpkým kalichom. Nikdy sa však neohradila ani slovom proti takejto nespravodlivosti a nevymáhala svoje práva. Opustená utiahla sa na osamelé miesto

vo Vestfálsku a tam žila v ústraní a modlitbách za polepšenie svojich synov. Jej modlitby a slzy boli nakoniec účinné. Synovia neskôr oľutovali svoju tvrdosť, prosili matku o odpustenie, uznali všetky jej práva a vrátili jej majetok. Matilda mohla znova neúnavne pokračovať v pomoci všetkým núdznym, trpiacim a chorým až do svojej smrti. Zomrela roku 968 v kláštore Quedlinburgu, ktorý bola sama založila.

Sv. Matilda je vzorom kresťanským matkám svojou materinskou láskou prevyšujúcou túžbu po spravodlivosti. Svojím vzťahom k hmotnému majetku nám dáva príklad, že sa nemáme stať otrokmi matérie, ale máme ju využiť na konanie skutkov lásky voči našim blížnym a tak si získať poklad v nebi.

KATECHÉZA

S k u p i n a P / p r v o p r i j í m a j ú c i /

List rodičom /k časti 21/

Naše katechézy pre prvoprijímajúcich završujeme časťou, v ktorej sa venujeme cieľovému predmetu celej prípravy na prvé sväté prijímanie - sviatostnému prijímaniu Spasiteľa v Eucharistii, zjednocovaniu sa s ním a jeho vnášaniu do života ľudského spoločenstva.

Sväté prijímanie sa uvádza modlitbou Pána /Otče náš/ a obradom pokoja. Po týchto úkonoch hneď nasleduje lámanie chleba, sprevádzané spievaním alebo recitovaním modlitby Baránok Boží, a podávanie premenených hostií prijímajúcim. Svätá omša sa potom končí záverečnou modlitbou, udelením požehnania zhromaždenému spoločenstvu veriacich a jeho rozpustením.

Prijímanie Sviatosti oltárnej zjednocuje prijímajúceho s Kristom a skrze neho s nebeským Otcom a Duchom Svätým. Znamená teda prijatie do spoločenstva lásky Otca a Syna v jednote Ducha svätého. Súčasne zjednocuje prijímajúceho so spoločenstvom cirkvi, ktorá je mystickým telom Kristovým.

Pri podávaní svätého prijímania kňaz hovorí "Telo Kristovo" a prijímajúci na to odpovedá "Amen", čo znamená "Tak je". Pod Kristovým telom sa tu rozumie jednak premenený chlieb, jednak spoločenstvo s bratmi a sestrami v Kristovi.

Rýchle rozpustenie spoločenstva po svätom prijímaní nie je iba formálnym zakončením svätej omše, znamená súčasne naliehavé rozoslanie veriacich do života širšej ľudskej spoločnosti s úlohou vnášať doň Krista, aktívne tento život zošľachťovať a posväcovať. Takto skrze budovanie mystického tela Kristovho stávajú sa veriaci účinnými nástrojmi pokračujúcej inkarnácie /vtelenia/ Krista do sveta, premeny sveta v Kristovi. To, čo slávili vo svätej omši, musí nadobudnúť všednodennú tvár: život zo slova Božieho a obeta s Kristom, prosba o odpustenie a odpúšťanie svojim vinníkom, skutočné spoločenstvo s cirkvou a služba pre pokoj vo svete, život v spoločenstve s Bohom i v spoločenstve kresťanov.

Pritom by kresťan nemal zabúdať, že posilu zo Sviatosti oltárnej môže čerpať nielen vo svätom prijímaní, ale aj kedykoľvek pred svätostánkom, kde večné svetlo hlása prítomnosť sviatostného Spasiteľa.

Praktické pokyny

1. Priviedli sme naše dieťa až k prvému svätému prijímaniu. Poslednou prípravou na prijatie Eucharistie je už sama liturgická slávnosť, ktorú prvoprijímajúci činne prežíva až po posledné svoje slová "Pane, nie som hoden..." a súhlasné "Amen" po kňazovom "Telo Kristovo". Úlohou rodiča je potom bedliť nad tým, aby každé ďalšie svoje sväté prijímanie dieťa pozorne prežívalo činne, aby sa mu nestalo iba zvykom. Je dobre navyknúť dieťa pristupovať k svätému prijímaniu pravidelne a častejšie, no pritom vždy zodpovedne, s dôkladným predchádzajúcim preskúmaním svojho duševného stavu. Dôraz pritom treba klásť na to, že sa dieťa musí dať viesť vlastným svedomím v poznaní svojich hriechov, v tom, či má na duši hriechy len všedné, alebo nebodaj i ťažké, pre ktoré by nemohlo Sviatosť oltárnu hodne prijať.

2. Z veľkej časti od nás rodičov závisí, ako bude naše dieťa rásť v priateľstve s Ježišom. Liturgický obrad pokoja je ľahko vykonať, no udržiavať pokoj v každodennom živote je podstatne ťažšie. Preto musíme dieťaťu v rodine prakticky ukazovať vhodné cesty k pokoju a k zmiereniu.

3. Prijatie Kristovho tela ako zjednotenie sa s Kristom je jednou stránkou svätého prijímania, druhou je zjednotenie sa s bratmi a sestrami v Kristovi. Učme dieťa pri vhodných príležitostiach byť solidárnym s chorými, postihnutými, znevažovanými, ktorí sú zvlášť blízkymi priateľmi Kristovými.

4. Zájdime si príležitostne aj v pracovný deň s dieťaťom do kostola /keď ideme tadiaľ okolo z nákupu a pod./ a pomodlime sa s ním krátko pred svätostánkom. Tak isto si môžeme s ním niekedy zájsť na májovú pobožnosť alebo na ruženec. Dobre je zúčastniť sa s dieťaťom zavčasu aj na slávnosti Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi /Božieho Tela/.

Rozhovory v rodinnom spoločenstve

1. Ako oslávime doma prvé sväté prijímanie nášho dieťaťa?
2. Ako nadviažeme v rodinnom kruhu na doterajšiu náboženskú výchovu dieťaťa po jeho prvom svätom prijímaní?
3. Ako uchránime dieťa pred rutinou v pristupovaní k svätému prijímaniu?

Rozhovor s dieťaťom

1. Chceš s radosťou pristúpiť k svätému prijímaniu? Vieš povedať, prečo?
2. K čomu ťa zaväzuje v každodennom živote prijímanie Sviatosti oltárnej?
3. Kedy môžeš pristúpiť ku svätému prijímaniu?

21. časť: Prijímame sviatostného Spasiteľa a prinášame ho medzi ľudí

Pozoruj a uvažuj:

Vo svätom prijímaní dáva sa nám Ježiš vo Sviatosti oltárnej pod spôsobmi chleba a vína. Povedal: "Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom." Kňaz prijíma pod oboma spôsobmi, veriaci spravidla iba pod spôsobom chleba, len v niektorých osobitných prípadoch aj pod spôsobom vína. Pod spôsobom chleba je Sviatosť oltárna aj uložená vo svätostánku v kostole - upozorňuje nás na to horiace červené svetlo, tzv. večné svetlo pred svätostánkom.

Sviatostného Spasiteľa si uctíme tým, že k svätému prijímaniu pristupujeme s čistým srdcom a zachovávame pred ním sviatostný pôst, t. j. hodinu pred svätým prijímaním nič nejeme a nepijeme /okrem čistej vody/. Dôstojne sa naň pripravíme aj bezprostrednou živou účasťou na svätej omši, teda pozorným počúvaním Božieho slova a pripojením obety seba samého k obetným darom na oltári.

Sviatostného Spasiteľa vo svätostánku si môžeme uctiť - aj kedykoľvek inokedy - vždy, keď si zájdeme do kostola pokloniť sa mu /keď je kostol otvorený/ a krátko sa pomodliť. Niekedy býva monštrancia /osobitná posvätná nádoba/ so sviatostným Spasiteľom priamo vystavená na oltári na poklonu a na slávnosť Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi nosí ju kňaz v slávnostnom sprievode, v procesii. V úcte si pred ňou kľakáme.

- - -

Po eucharistickej modlitbe vo svätej omši pristupujú veriaci k Pánovmu stolu.

Ten, kto pristupuje k svätému prijímaniu, prijíma do svojho srdca sviatostného Spasiteľa. Zjednocuje sa s Kristom a zjednocuje sa aj s ostatnými veriacimi.

Lámanie chleba, ktoré vykonáva kňaz, má nám ukázať, že jeme všetci z jedného Chleba života, ktorým je Kristus. Tu si máme uvedomiť, že všetci veriaci, kedže jedia z jedného Chleba, sú spolu jedným telom, tajomným telom Kristovým, ako niekedy nazývame cirkev.

Po svätom prijímaní nasleduje záverečná modlitba a po nej kňaz udelí zhromaždeným požehnanie a slovami "Ídte v mene Božom" ich rozpustí. A veriaci odchádzajú z kostola posilnení sviatostným Chlebom, aby prinášali Krista svojím životom medzi ostatných ľudí. Budú svedčiť o nom nasledovaním jeho slov /ktorými ich poučil v bohoslužbe slova/, zotrvávaním v jeho láske /v ktorej sa im odovzdal vo svätom prijímaní/ a budovaním pokoja na zemi /ktorý prijali od neho v obrade pokoja a vo Sviatosti oltárnej/.

Ježiš sprevádza svojich verných na ceste životom. Povedal: "Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta." / Mt 28,20b/

Vo svätom prijímaní prijímajú veriaci sviatostného Spasiteľa. Zjednocujú sa s Kristom a zjednocujú sa navzájom.

Pred svätým prijímaním sa spoločne modlíme modlitbu Pána /Otče náš/ a vykonávame obrad pokoja, pri ktorom si navzájom na znak pokoja podávame ruky /niekde sa podľa miestneho zvyku odovzdáva znak pokoja iným spôsobom než podaním rúk/. Podávanie rúk sprevádzame spevom alebo recitovaním slov "Pokoj a bratská láska nech je medzi nami".

Keď kňaz láme chlieb, hovoríme alebo spievame:

"Baránok Boží, ty snímaš hriechy sveta: zmiluj sa nad nami. - Baránok Boží, ty snímaš hriechy sveta: zmiluj sa nad nami. - Baránok Boží, ty snímaš hriechy sveta: daruj nám pokoj."

Potom kňaz pozýva veriacich na Kristovu hostinu:

"Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta. - Blažení tí, čo sú pozvaní na hostinu Baránkovu."

Nato všetci hovoria: "Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a duša mi ozdravie."

Pri podávaní hostie prijímajúcemu kňaz povie: "Telo Kristovo." A prijímajúci potvrdí svoju vieru vo sviatostného Spasiteľa: "Amen".

V našich kostoloch sa spievajú počas svätého prijímania viaceré veľmi pekné piesne.

Ježiš, Ježiš, príď ku mne,
ó, jak túžim po tebe!
Tys' najdrahší priateľ môj,
/:príď do srdca, Ježiš môj!:/

Poteš srdce, zažeň žiaľ,
oheň lásky v ňom rozpáľ,
moja láska teba zve:
/:Ježiš, Ježiš, príď ku mne!:/

/JKS 300/

Pred svätým prijímaním i po ňom sa z vrúcnosti srdca modlíme vhodné modlitby. Môžu to byť napríklad tieto:

Modlitba pred svätým prijímaním

Pane Ježišu, ty si môj Boh a Pán. Ty si môj Spasiteľ a Vykupiteľ. Ty si môj najlepší priateľ. Viem, že si prítomný vo Sviatosti oltárnej ako Boh a človek. Verím, že si skrytý v nebeskom chlebe a chceš byť pokrmom mojej duše. Milujem ťa z celého srdca a veľmi túžim po tebe. Príď, Pane Ježišu. Posväť mi dušu i telo a ochraňuj ma, aby som bol šťastný naveky. Amen.

/JKS/

Modlitba po svätom prijímaní

Dobrý Ježišu, ďakujem ti, že si prišiel ku mne. Klaniam sa ti a milujem ťa. Klaniam sa ti s mojím anjelom strážcom i so všetkými anjelmi a svätými. Aký som šťastný! Ty si môj a ja som tvoj. Ty si vo mne a ja v tebe. Pomáhaj mi, aby som sa vždy viac a viac podobal tebe. Aby som ťa vždy viac a viac miloval. A pre teba aby som miloval všetkých svojich blížnych a dobre robil každému. Daj, aby som veľmi miloval tvoju i moju nebeskú matku Máriu. Zachovaj ma vo svojej láske a milosti. Požehnaj ma a požehnaj aj mojich rodičov i všetkých mojich drahých. Amen

/JKS/

Pouvažuj s pomocou rodičov:

Ktoré Ježišove slová môžu byť pre tvoj život zvlášť dôležité?

.....

.....

Kde nájdeš Ježišovu lásku aj mimo svätej omše?

.....

.....

Ako môžeš ďalej dávať Ježišov pokoj ľuďom?

.....

.....

Z a p a m ä t á m s i :

Keď idem na sväté prijímanie, chcem získať Kristov pokoj pre seba i pre ostatných ľudí.

OHLAS NA RODINNÉ SPOLOČENSTVO

K článkom: Viera a veda, Od náboženstva vedy k náboženstvu vo vede, Veda a svetonázor, Moderná fyzika a viera a Pri prameňoch našej vedy z RoS 8. 1986/3.

Súhrn takýchto článkov je práve tým, čo sme veľmi chceli a potrebovali čítať. Zostavené sú citlivo a logicky. Kresťan vedec, to je syntéza, po ktorej ako po ideáli túžime a len s veľkým rešpektom, no s húževnatosťou o to väčšou chceme k nemu smerovať.

Články ukazujú, že aj jedno - kresťan - aj druhé - vedec - samo osebe si vyžaduje celého človeka. Nie je teda ťažko zladiť vedu a vieru? Nielen články, ale aj životná skúsenosť presiaknutá vierou ukazujú, že nielen je to možné, ale inej cesty niet.

"Hmotný svet", pravdaže, nie je "celý svet". V hmote samej isteže nájdeme systém. Ale systém nie je vlastnosťou hmoty. A ak je, tak je to systém degradácie - rozpadu, premena vyšších foriem na formy nižšie.

Milosťou cez vieru sa však dá dostať až na úroveň presvedčenia, že systém v hmotnom svete má základ v noeticky vyššej forme bytia, v nadzmyslovej sfére, v transcendentne, ale načo tie zbytočné slová, v Bohu!

Z článkov ďalej vyplýva, že žiaden z citovaných vedcov /a je ich spomenutých dosť, prakticky celá prvá garnitúra/ nezostal pri hmotnom svete, ale všetci dospeli, i keď každý iným spôsobom, k presvedčeniu o existencii Boha. Veda bez Boha čosi chýba: "Náboženstvo vedy je mŕtve" /Chardin /. Nie je teda otázkou, odkiaľ brať silu k pevnej viere, ide o to, aby sa človek sile, ktorá na neho stále pôsobí, nebránil. Presvedčenie sa potom nemôže otupiť, ale sa stále utvrdzuje. Pri pohľade na opačnú stranu, na stranu vedy bez Boha, musí vedec zostať len pri svojich telesných zmysloch a skúmať iba hmotný svet. Môže sa dopracovať k cenným výsledkom. Horšie však je, keď ich zovšeobecňuje na princíp existencie celku, dokonca ak z nich dedukuje neexistenciu Boha.

BOŽSKÉ SRDCE, BUĎ S NAMI,
KRAĽUJ, PANUJ NAD NAMI,
NECH SA V NAŠEJ RODINE
ŽIVOT VIERY ROZVINIE.

Mária, Pomocnica kresťanov, oroduj za nás !

BOŽÍ PÚTNIK

Po vzbudení z Ríma sa FRANTIŠEK a jeho bratia vrátili do svojho milého hniezda, do Rivotorta.
Chudoba bola dušou a životom malej spoločnosti. Stretnutie s Rí- pešom zapálilo novú žiaru v dušiach každého brata.
Ich slová boli presvedčivejšie a ich oduševnenie a radosť zachvaco- vali aj iných. Často sa do Rivotorta vracali s novým bratom.

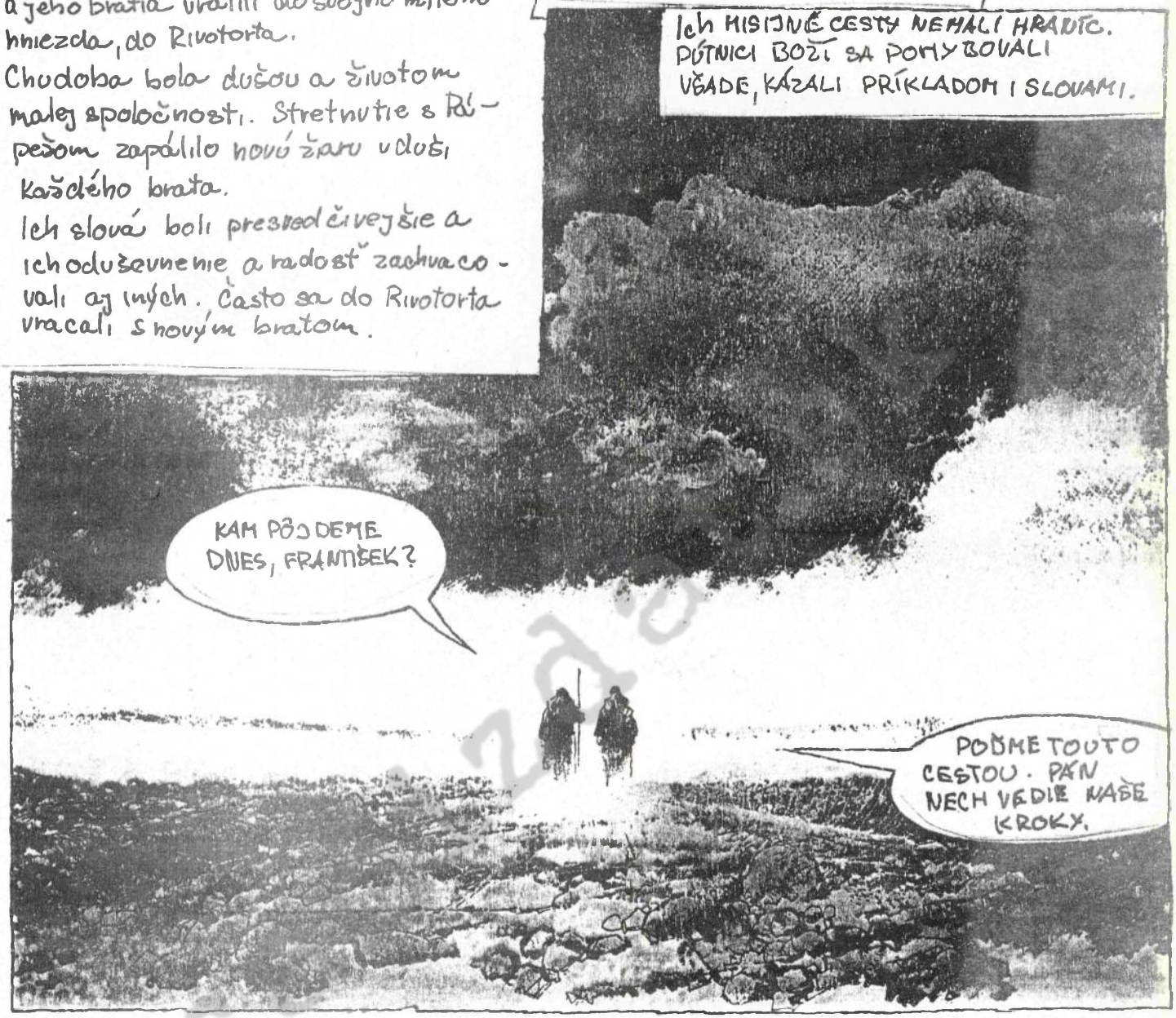

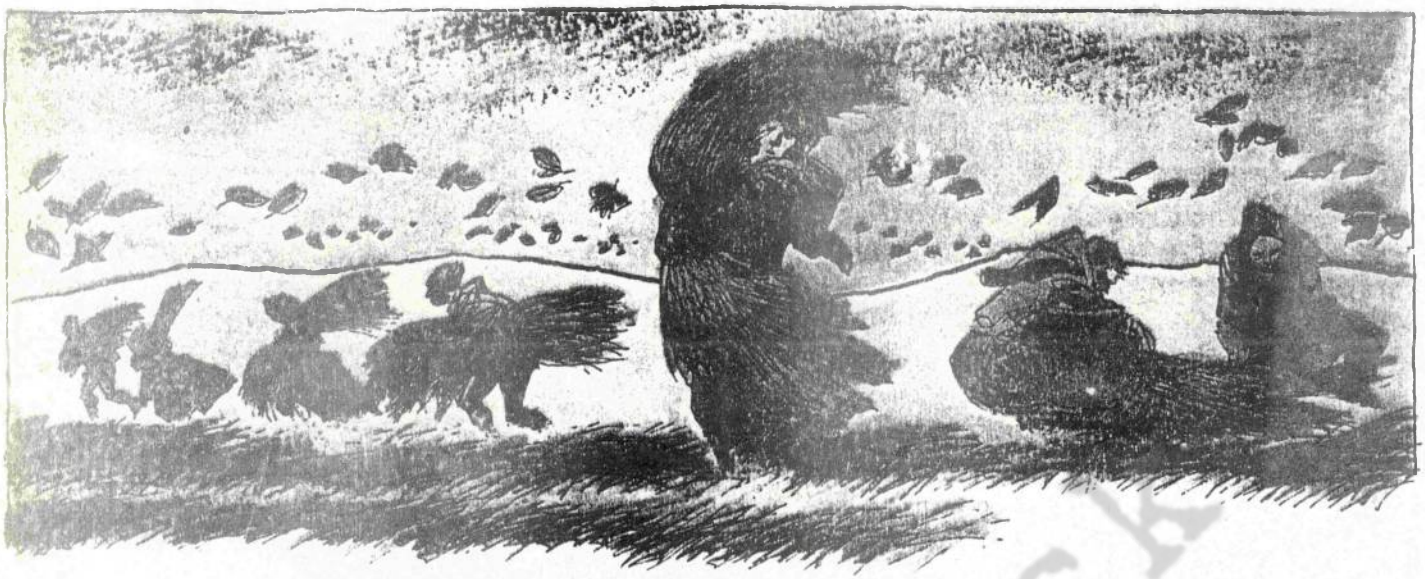

PO PRÁCI ZAVOLAL GAZDA FRANTIŠKA

FRANTIŠKA A MASEO PRIŠLI ZADÝCHANÍ NA NÁMESTIE V SIENE. OBYVATELIA SA SO ZBRAŇOU V RUKE NEMILOSRDNE BILI.

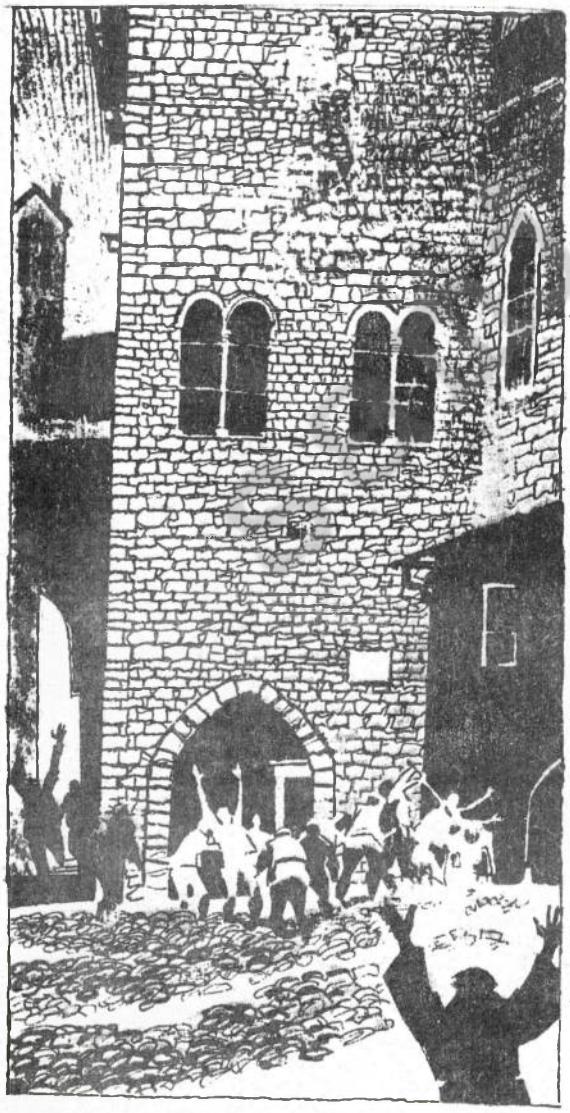

FRANTIŠEK SA BEZ ROZMÝŠĽANIA POSTAVIL DO STREDU NÁMESTIA.

NAJBLIŽŠÍ STÍCHLI...

1

TIE JEDNO DUCHÉ A DOBRE MYSLENÉ SLOVÁ PRENIKLI DO DUŠE BOJUJÚCICH A ONI, AKOBY ZÁZRAKOM, PRESTALI BOJOVAŤ... PLACHO PODÁVAJÚ JEDEN DRUHÉMU RUKY NA ZNAK ZMIERENIA.

2

NA DRUHÝ DEŇ PUTUJÚ FRANTIŠEK-MASEO DO UMBRIE. CESTOU SA ZASTAVILI SKORO V KAŽDOM MESTEČKU. FRANTIŠKOVI ŽIARILI OČI RADOSŤOU, KEĎ ROZPRÁVAL ĽUĎOM O KRISTOVI A CIRKVI, KEĎ SA STARAL O CHORÝCH A KEĎ UZMIEROVAL RODINY. V JEDNOM MESTE MU DALI PLÁŠŤ A ON HO S RADOSŤOU VZAL. "BUDE MI DOBRÝ, ABY SOM SA ZAHRIAL, KEĎ BUDE ZIMA", POVEDAL ĎAKUJÚC A HNEĎ HO DAROVAL PRVÉ MU CHUDÁKOVI, KTORÉHO STRETOL

3

PRIBLÍŽILI SA K MESTU CANNARA.
POĎ SEM MASEO, ZASPIEVAJME CHVÁLOSPEV.

4

ZVEDAVÍ OBČANIA, PRILÁKANÍ PIESŇOU ČOSKORO OBSTÚPILI FRANTIŠKA.

5

"Ó BLAŽENÍ ĽUDIA, KTORÍ ĽÚBIA PÁNA I BLÍŽNEHO SVOJHO, AKO SEBA SAMÉHO, BRATIA, AK NIEKTO NEMÔŽE MILOVAŤ INÝCH, AKO SEBA SAMÉHO, NECH ASPOŇ NEROBÍ ZLE NIKOMU, ALE KAŽDÉMU DOBRE! AK BUDEME MILOSRDNÍ K SVOJIM BLÍZKYM, BOH BUDE MILOSRDNÝ K NÁM!

1 SEDLIACI POZORNE A POHNUTO POČÚVALI FRANTIŠKA. AJ ON MÁ MOZOLE NA RUKÁCH, AKO AJ MY.

FRANTIŠEK, IDEME S TEBOU!

CHCEME SA STAŤ TVOJIMI BRATMI.

ÁNO, ÁNO, AJ JA!

2 POMALY, NEPONÁHĽAJ TE SA! ZOSTAŇTE DOMA, LEBO AJ PRÁCA NA POLI JE MODLITBA. ABY SME SA ZAPÁČILI PÁNU BOHU, STAČÍ KEĎ POMÁHAME JEDEN DRUHÉMU.

3 ... ODPUŠŤAJTE URÁŽKU, VŠADE PRINESTE RADOSŤ EVANJELIA A POKOJ. TAK SA Z VÁS STANÚ POSLOVIA BOŽÍ.

V.R. 1221 ZALOŽIL FRANTIŠEK TRETÍ RÁD PRE ŽENY A MUŽOV, KTORÍ ZOSTALI PRI SVOJICH RODINÁCH, ALE SA CHCÚ HLBŠIE RIADIŤ PODĽA EVANJELIA

4 FRANTIŠEK ČASTO CHODIL DO NEMOCNICE PRE MALOMOCNÝCH, KDE SA JEHO BRATIA STARALI O CHORÝCH. ZO VŠETKÝCH CHORÝCH MAL NAJRADŠEJ MALOMOCNÝCH, LEBO MU PRIPOMÍNALI MLADOSŤ, KEĎ PRVÝ KRÁT POBOZKAL JEDNÉHO Z NICH A ZRAZU POCHOPIL SVOJE POSLANIE NA SVETE.

5 ČO ŤA TRÁPI, BRAT? PREČO SI SMUTNÝ Z NAŠA TVÁR, MUSÍ VYŽAROVAŤ DUŠEVNÚ RADOSŤ, AKO BY BOL BOH ~~BO~~ VNEJ PRÍTOMNÝ, AKO V KOSTOLE!

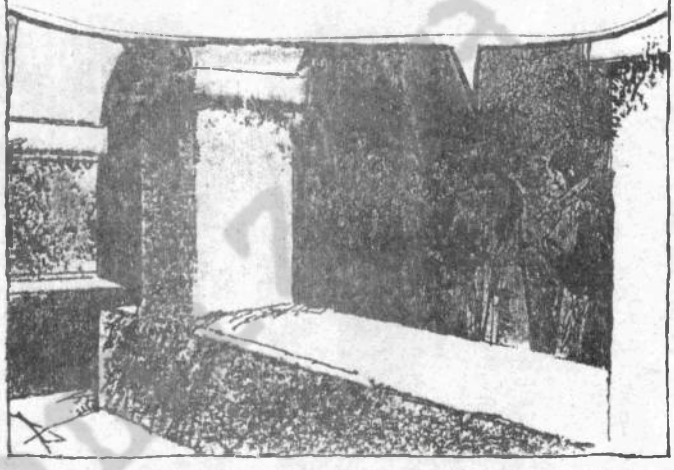

6 JE TU JEDEN CHORÝ, KTORÝ MI PRIPADÁ AKO S DIABLOM V TELE. LEN NADÁVA A KLAJE. NEMÔŽEM TO VYDRŽAŤ!

7 BOH SÁM, VIE KOĽKO CHUDÁK TRPÍ!

SKÚŠAL SOM VŠETKÝMI MOŽNÝMI SPÔSOBMI, ABY SOM HO UPOKOJIL, NO ZBYTOČNE. NEMÁM VIAC SÍL, ABY SOM BOL PRI ŇOM.

ZAVEĎ MA K NEMU!

8 FRANTIŠEK PODIŠIEL K CHORÉMU A OSLOVIL HO S VEĽKOU LÁSKOU.

BOH TI DAL ŽIVOT, BRATU! MÔŽEM PRE TEBA NIEČO UROBIŤ?

AHA, OPÄŤ JEDEN KRÁSOREČNÍK... A JA SMRTEĽNE TRPÍM A SMRDÍM AKO ZDOCHLINA.

1

2 FRANTIŠEK ZAČAL OPATRNE UMÝVAŤ TELO CELÉ NAPADNUTÉ MALOMOCENSTVOM.

3

KDE SA SV. FRANTIŠEK DOTKOL RUKOU, CHOROBA ZMIZLA A TELO SA ZAHOJILO.

5

6

7